

certum sagittam dirigens: et casu percussit regem israel inter pulmonem et stomachum. At ille dixit aurige suo. verte manum tuam: et eijce me de exercitu: quia grauer vulneratus sum. **Commissum est ergo prelium in die illa. Et rex israel stabat in curru suo contra syros. Et mortuus est vespere. Pluebat autem sanguis plage in sinu currus et prece insonuit in vniuerso exercitu antequam sol occuberet dicens. Unusquisque reuertatur in ciuitatem et in terram suam. Mortuus est autem rex: et perlatus est in samariam. Sepelieruntque regem in samaria: et lauerunt currum eius in piscina samarie: et lincerunt canes sanguinem eius. Et habenas lauerunt iuxta verbum domini. quod locutus fuerat. Reliqua autem sermonum achab et vniuersa que fecit: et domus eburnea quam edificauit cuctarumque vrbium que destruxit nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel? Dormiuit ergo achab cum patribus suis et regnauit ochosias filius eius pro eo. Josaphat vero filius asa regnare cepit super iudam anno quarto achab regis israel. Triginta quinquaginta annorum erat cum regnare cepisset: et viginti quinquaginta annis regnauit in hierusalē. Nomen matris eius azuba filia salai. Et ambulauit in omni via asa patris sui. et non declinauit ex ea. Fecitque quod rectum est in conspectu domini: verumtamen excelsa non abstulit. Adhuc enim populus sacrificabat et adolebat incensum in excelsis. Pacemque habuit iosaphat cum rege israel. Reliqua autem verborum iosaphat et opera eius que gessit et prelia nonne hec scripta sunt in libro verborum dierum regum iuda? Sed et reliquias effeminatorum qui remanserant in diebus asa patris eius abstulit de terra. Hec erat tunc rex constitutus in edom. Rex vero iosaphat fecerat classes in mari quenauiarent in ophir propter aurum et ire non poterant: quia confracte sunt in asyongaber. Tunc ait ochosias filius achab ad iosaphat. Vadant serui mei cum seruis tuis in nauibus. Et noluit iosaphat. Dormiuitque iosaphat cum patribus suis: et sepultus est cum eis in ciuitate dauid patris sui: regnauitque ioram filius eius pro eo. Ochozias autem filius achab regnare cepit super israel in samaria anno septimo decimo iosaphat regis iuda: regnauitque super israel duobus annis. Et fecit malum in conspectu domini: et ambulauit in via patris sui et matris sue: et in via hieroboam filij nabath qui peccare fecit israel. Seruiuit quoque baal et adorauit eum: et irritauit dominum deum israel: iuxta omnia que fecerat pater eius.**

Explicit primus liber malachim id est. Regum tertius. Incipit secundus liber Malachim. id est quartus regum. Capitulum. I

Reuarica

tus est autem moab in israel pro quibus mortuus est achab: Ceciditque ochozias pro cancellos cenaculi sui: quod habebat in samaria et egrotauit: misitque nuncios dicens ad eos:

Pro te consulite beelzebub deum accaron: utrum viuere queam de infirmitate mea hac. Angelus autem domini locutus est ad heliam thesbyten dicens. Surge ascende in occursum nunciosum regis samarie: et dices ad eos. Numquid non est deus in israel: ut eatis ad consulendum beelzebub deum accaron? Quamobrem hec dicit dominus. De lectulo super quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. Et abiit helias: reuersique sunt nuncios ad ochosiam. Qui dixit eis. Quare reuersi estis? At illi responderunt ei. Vir occurrit nobis: et dixit ad nos. **Ite et reuertimini ad regem qui misit vos: et dicetis ei. Hec dicit dominus. Numquid quia non erat deus in israel: mittis ut consulatur beelzebub deus accaron. Idcirco de lectulo super quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. Qui dixit eis. Cuius figure est et habitus vir qui occurrit vobis et locutus est verba hec? At illi dixerunt. Vir pilosus et zona pellicea accinctus renibus. Qui ait. Helias thesbytes est. Misitque ad eum quinquagenarium principem et quinquaginta qui erant sub eo. Qui ascendit ad eum: sedentique in vertice montis ait. Homo dei rex precepit ut descendas. Respondensque helias: dixit quinquagenario. Si homo dei sum descendat ignis de celo: et deuoret te et quinquaginta tuos. Descendit itaque ignis de celo: et deuorauit eum et quinquaginta qui erant cum eo. Rursumque misit ad eum principem quinquagenarium alterum: et quinquaginta cum eo. Qui locutus est illi. Homo dei: hec dicit rex. Festina descende. Respondens helias ait. Si homo dei ego sum: descendat ignis de celo et deuoret te et quinquaginta tuos. Descendit ergo ignis de celo et deuorauit illum et quinquaginta eius. Iterum misit principem quinquagenarium tertium: et quinquaginta qui erant cum eo. Qui cum venisset: curauit genua contra heliam et precatus est eum et ait. Homo dei noli despicer animam meam: et aias seruatorum tuorum qui mecum sunt. Ecce descendit ignis de celo et deuorauit duos principes quinquagenarios primos et quinquagenos qui cum eis erant. Sed nunc obsecro ut miserere anime mee. Locutus est autem angelus domini ad heliam dicens. De-**

scende cum eo. **Ne timeas.** Surrexit igitur et descendit cum eo ad regem: et locutus est ei. **Hec dicit dominus.** Quia misisti nuncios ad consulendum beelzebub deum accaron quasi non esset deus in israel a quo posses interrogare sermonem: ideo de lectulo super quem ascendisti non descendes sed morte morieris. **Mortuus** est autem iuxta sermonem domini quem locutus est helias: et regnavit iozabam frater eius pro eo: anno secundo iozabam: filij iosaphat regis iude. **Non enim habebat filium.** Reliqua autem verborum ochozie que operatus est nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel.

Actum est autem cum leuare vellet dominus heliam per turbinem in celum: ibat helias et heliseus de galgalis. **Dixitque** helias ad heliseum. **Sede hic:** quia dominus misit me usque in bethel. **Cui ait heliseus.** **Viuit dominus et viuit anima tua:** quia non derelinquam te. **Cumque** descendissent bethel: egressi sunt filij prophetarum qui erant in bethel ad heliseum et dixerunt ei. **Numquid nosti quia hodie dominus tollet dominum tuum a te?** **Qui respondit.** **Et ego noui.** **Silete.** **Dixit autem helias ad heliseum.** **Sede hic quia dominus misit me in hiericho.** **Et ille ait.** **Viuit dominus et viuit anima tua:** quia non derelinquam te. **Cumque** venissent hiericho accesserunt filij prophetarum qui erant in hiericho ad heliseum: et dixerunt ei. **Numquid nosti: quia dominus hodie tollet dominum tuum a te?** **Et ait.** **Ego noui.** **Silete.** **Dixit autem ei helias:** **Sede hic:** quia dominus misit me usque ad iordanem. **Qui ait.** **Viuit dominus et viuit anima tua quia non derelinquam te.** **Ierunt igitur ambo pariter: et quinquaginta viri de filiis prophetarum secuti sunt eos.** **Qui et steterunt e contra iordanem.** **Illi autem ambo stabant super iordanem.** **Tulitque** helias pallium suum et inuoluit illud: et percussit aquas que diuise sunt in vtraque partem: et transierunt ambo per siccum. **Cumque** transissent helias dixit ad heliseum. **Postula quod vis: ut faciam tibi antequam tollar a te.** **Dixitque** heliseus. **Obsecro ut fiat in me duplex spiritus tuus.** **Qui respondit.** **Re difficile postulasti.** **Atque si videris me quando tollar a te: erit quod petisti.** **Si autem non videris: non erit.** **Cumque** pergeret et incedentes sermocinarent: ecce currus igneus et equi ignei diuiserunt vtrumque. **Et ascendit helias per turbinem in celum: heliseus autem videbat et clamabat.** **Pater mihi per mihi currus israel et auriga eius.** **Et non vidit eum amplius.** **Appreheditque** vestimenta sua: **et scidit illa in duas partes.** **Et leuauit pallium helie quod ceciderat ei.** **Reuersusque** stetit super ripam iordanis et pallio helie quod ceciderat ei percussit aquas et non sunt diuise. **Et dixit.** **Ubi est deus helie etiam nunc? Percussitque** aquas: et diuise

sunt huc atque illuc: et transiit heliseus. **Videntes autem filij prophetarum qui erant in hiericho decem contra dixerunt.** **Requirit spiritus helie super heliseum.** **Et venientes in occursum eius adorauerunt eum proni in terra: dixeruntque illi.** **Ecce cum suis tuis sunt quinquaginta viri fortes: qui possunt ire: et querere dominum tuum: ne forte tulerit eum spiritus domini et perierit in vnum montium aut in vna vallium.** **Qui ait.** **Nolite mittere.** **Coegeruntque** eum: donec acquiesceret et diceret. **Mittite.** **Et miserunt quinquaginta viros.** **Qui cum quesissent tribus diebus: non inuenerunt.** **Et reuersi sunt ad eum.** **At ille habitabat in hiericho: et dixit eis.** **Numquid non dixi vobis: nolite mittere.** **Dixerunt quoque viri ciuitatis ad heliseum.** **Ecce habitatio ciuitatis huius optima est sicut tuispe domine: prospicis: sed aque pessime sunt: et terra sterilis.** **At ille ait.** **Afferte mihi vas nouum: et mittite in illud sal.** **Quod cum attulissent: egressus ad fontem aquarum misit in illud sal: et ait.** **Hec dicit dominus.** **Sanauit aquas has: et non erit ultra in eis mors neque sterilitas.** **Sanate sunt ergo aque usque ad diem hanc: iuxta verbum helisei quod locutus est.** **Ascendit autem inde heliseus in bethel.** **Cumque** ascenderet per viam pueri qui egressi sunt de ciuitate: et illudebant ei dicentes. **Ascende calue: ascende calue.** **Qui cum respexisset vidit eos: et maledixit eis in nomine domini.** **Egressique** sunt duo vasi de saltu et lacerauerunt ex eis quadraginta duos pueros. **Abijt autem inde in montem carmeli: et inde reuersus est in samaria.**

Ioram vero filius achab regnavit super israel in samaria: anno decimo octavo iosaphat regis iude. **Requiritque** duodecim annis: et fecit malum coram domino: sed non sic prorsus et iniquus. **Tulit enim** statuas baal quas fecerat pater eius: verumtamen in peccatis hieroboam filij nabath qui peccare fecit israel adhefit nec recessit ab eis. **Porro** mesa rex moab nutriebat pecora multa: et soluebat regi israel centum milia agnorum et centum milia arietum cum velleribus suis. **Cumque** mortuus fuisset achab: peraricatus est fedus quod habebat cum rege israel. **Egressus est igitur rex iozabam in die illa de samaria: et recensuit vniuersum israel: misitque** ad iosaphat regem iuda dicens. **Rex moab recessit a me: veni mecum contra eum ad bellum.** **Qui respondit.** **Ascendat.** **Qui me est tuus est: plus meus plus tuus: et equi mei equi tui.** **Dixitque.** **Per quam viam ascendemus?** **At ille respondit.** **Per desertum idumee.** **Perrexerunt igitur rex israel et rex iuda et rex edom: et circumierunt per viam septem dierum: nec erat aqua exercitui: et iumentis que sequebantur eos.** **Dixitque** rex israel. **Deus heu heu congregauit nos dominus tres reges: ut traderet in manu moab.** **Et ait iosaphat.** **Est ne hic propheta domini: ut decipemur dominum pro eum.** **Et re-**

A. 1. 1. 3. de ioseph. c. 19. vnde fundatur iosephus salis

spōdit vnus de seruis regis israel. Est hic heliseus filius saphar qui fundebat aquā super manus helie. Et ait iosaphat. Est apud eum sermo dñi. Descenditq; ad eum rex israel et iosaphat rex iuda et rex edom. Dixit autē heliseus ad regem israel. Quid mihi et tibi est? Gade ad prophetas patris tui et matris tue. Et ait illi rex israel. Quare cōgregauit dñs tres reges hos vt traderet eos in manū moab. Dixitq; ad eum heliseus. Viuit dñs exercituum in cuius conspectu sto: q; si non vultum iosaphat regis iude erubescerem: non attēdissem quidē te: nec resperissem. Nunc autē adduci te mihi psaltem. Cūq; caneret psaltes: facta est sup eum manus domini. Et ait. Hec dicit dominus. Facite alueum torretis huius fossas et fossas. Hec enim dicit dñs. Nō videbitis ventum neq; pluuiam: et alucus iste replebitur aquis: et bibetis vos et familie vestre et iumenta vestra. Parumq; est hoc in conspectu domini in super tradet etiaz moab in manus vestras. Et percutietis omnem ciuitatē munitam et omnem urbem electam: et vniuersum lignum fructiferum succidetis cūctosq; fontes aquarum obturabitis et omnem agrū egregium operietis lapidibus. Factum est igitur mane quādo sacrificium offerri solet: et ecce aque veniebāt p viam edom. Et repleta est terra aq̄s. Vniuersi autē moabite audiētes q; descendissent tres reges vt pugnarent ad / uersum eos: puocauerunt omnes qui accincti erant baltheo desup et steterunt in terminis. Primosq; mane surgentes: et orto iam sole ex aduerso aquarum viderunt moabite contra aquas rubras quasi sanguinem: dixeruntq;. Sanguis gladij ē. Pugnaverūt reges cōtra se et celi sunt mutuo. Nūc pge ad pdā moab. Perreuerūtq; ad castra isrl. Porro psurgēs isrl pcussit moab: et illi fugerūt corā eis. Venerūt igit q; vicerāt: et pcusserūt moab et ciuitates destruxerūt: et oēm agrū optimū mittētes singuli lapides repleuerūt: et vniuersos fontes aquarū obturauerūt: et oia ligna fructifera succiderūt: ita vt muri tñm fictiles remanerent. Et circūdata ē ciuitas a fundibularijs: et magna ex pte pcussa. Quō cum vidisset rex moab pualuisse. s. hostes tulit secū septingentos viros educētes gladios vt irrūperent ad regē edom: et nō potuerūt. Arripiensq; filium suū p̄mogenitū q; regnatur⁹ erat p eo obtulit holocaustū sup murū: et facta ē indignatio magna in isrl. Statimq; recesserūt ab eo: et reuēsi sunt in terrā suā.

III
Quier autē quedā de vxorib⁹ ppheta-
rum: clamabat ad heliscū dicens. Ser-

uus tuus vir meus mortuus est: et tu nosti qz seruus tuus fuit timens deum. Et ecce creditor venit vt tollat duos filios meos ad seruum sibi. Qui dixit heliseus. Quid vis vt faciam tibi? Sic mihi. Quid habes in domo tua? At illa respondit. Nō habeo ancilla tua quicq; in domo mea nisi parum olei q; vngar. Cui ait. Gade et pete mutuo ab omnibus vicinis tuis vasa vacua nō pauca: et ingredere et claude ostiū tuū cū intrinsec⁹ fuerit tu et filij tui et mitte inde in omnia vasa hec: et cū plena fuerint tolles. Fuit itaq; mulier et clausit ostium sup se et sup filios suos. Illi offeriebant vasa et illa infundebat. Cūq; plena fuissent vasa dixit ad filiū suū. Affer mihi adhuc vas. Et ille rēdit. Nō habeo. Stetitq; oleū. Venit autem illa et indicauit hoi dei. Et ille. Gade inquit vende oleū et redde creditori tuo: tu autē et filij tui viuite dereliq;. Facta ē autē quedam dies: et trāsibat heliseus p sunā ciuitatē. Erat autē ibi mulier magna: q; tenuit eū vt comederet panem. Cūq; frequēter inde trāsiret: diuertebat ad eam vt comederet panē. Que dixit ad virum suū. Aduerto q; vir dei sc̄tus est iste: qui transit p nos frequēter. Faciam⁹ ergo ei cenaculū puum: et ponam⁹ ei in eolectulū et mensam et sellā et candelabū: vt cum venerit ad nos maneat ibi. Facta ē ergo dies quedā: et veniēs diuertit in cenaculū: et requieuit ibi. Dixitq; ad giezi puerū suū. Voca sunamitē istā. Qui cū vocasset eā et illa stetisset coram eo. dixit ad puerū suū. Loquere ad eā. Ecce sedule in omnibus ministrasti nobis: qd vis vt faciam tibi? Nunquid habes negociū et vis vt loquar regi siue p̄ncipi militie? Que rēdit. In medio ppli mei habito: et ait. Quid ergo vult vt faciā ei? Dixitq; giezi. Ne queras. Filiū eū nō habet: et vir ei⁹ senex ē. Precepit itaq; vt vocaret eā. Que cum vocata fuisset et stetisset ante ostium: dixit ad eam. In tempe isto et in hac eadem hora si vita comes fuerit: habebis in vtero filium. At illa rēdit. Noli queso dñe mi vir dei. noli mentiri ancille tue. Et cōcepit mulier et pepit filiū in tēpore et in hora eadē qua dixerat heliseus. Creuit autem puer: et cū esset quedā dies et egressus islet ad p̄rem suū ad messores: ait p̄ri suo. Ca / put meū doleo. At ille dixit puero. Tolle: et duc eum ad matrē suam. Qui cum tulisset et adduxisset eū ad matrē suā: posuit eū illa sup genua sua vsq; ad meridiē: et mortu⁹ ē. Ascendit autē et collocauit eum sup lectulū hoi dei et clausit ostiū. Et egressa vocauit virum suū. Et ait. Mitte mecū vnū obsecro de pueri et asinā vt excurrā vsq; ad hoiem dī: et reuertar

Qui ait illi. Quā obcausam vadis ad eū? Ho-
die nō sunt kalende neq; sabbatū. Querēdit
Gadā. Strauitq; asinū z pcepit puero. **A**si-
na z ppera: ne mibi morā facias in eundo: et
hoc age qđ pcpio tibi. Profecta est igitur: z
venit ad virū dei in montē carmeli. Cūq; vi-
disset eam vir dei decontra ait ad giezi puez-
suum. Ecce sunamitis illa. **V**ade ergo in oc-
cursum eius z dic ei: Recte ne agis circa te et
circa virū tuum: z circa filiū tuū? Querēdit
Recte. Cūq; venisset ad virū dei in montem
apprehendit pedes ei: z accessit giezi vt amo-
ueret eā. **E**t ait homo dei. Dimitte illā. **A**ni-
ma eñ eius in amaritudine ē: z dñs celauit a
me z nō indicauit mibi. **Q**ue dixit illi. Nun-
quid pctiui filiū a dño meo? Nunquid nō dixi
tibi: ne illudas me? **E**t ille ait ad giezi. Accin-
ge lumbos tuos: z tolle baculum meū in ma-
nu tua z vade. **S**i occurrerit tibi hō non salu-
tes eum: z si salutauerit te quispiā: nō respō-
deas illi. **E**t pones baculū meū sup faciē pue-
ri. **P**orro mater pueri ait. **V**iuu dñs z viuuit
anima tua: non dimittā te. **S**urrexit g z secu-
tus est eā. **G**iezi aut pcesserat añ eos: z posu-
erat baculū sup faciem pueri: z non erat vox
neq; sensus. **R**euerfusq; ē in occursum eius z
nūciauit ei dicens. **N**ō surrexit puer. **I**ngres-
sus ē ergo heliseus domū: z ecce puer mortu-
us iacebat in lectulo ei. **I**ngressusq; clausit
ostium sup se z sup puerum: z orauit ad dñm
Et ascendit z incubuit sup puerum: posuitq;
os suum sup os ei: z oculos suos super ocu-
los eius: z manus suas sup manus eius: z in-
curuauit se super eū: z calefacta est caro pue-
ri. **A**t ille reuersus deambulauit in domo se-
mel huc atq; illuc: z ascēdit z incubuit super
eū. **E**t oscitauit puer septies: aperuitq; ocu-
los. **E**t ille vocauit giezi z dixit ei. **V**oca su-
namitem hāc. **Q**ue vocata ingressa est ad eū
Qui ait. **T**olle filiū tuū. **V**enit illa et corruit
ad pedes eius: z adorauit sup terrā. **T**ulitq;
filiū suum z egressa ē: z heliseus reuersus ē in
galgalā. **E**rat aut fames in terra: z filij ppheta-
rū habitabant corā eo: dixitq; vni de pueri
suis. **P**one ollam grandē: z coque pulmētū
filij pphetaz. **E**t egressus est vnus in agrū
vt colligeret herbas agrestes. **I**nuenitq; qđ
vitez siluestre: z collegit ex ea coloquintidas
agri z impleuit pallium suū: z reuersus con-
scidit in ollam pulmenti. **N**esciebat eñ quid
esset. **I**nfuderunt ergo locijs vt comederent.
Cūq; gustassent de coctione: exclamauerunt
dicentes. **A**hors in olla vir dei. **E**t nō potue-
runt comedere. **A**t ille. **A**fferte inq; farinam
Cūq; tulissent: misit in ollam et ait. **I**nfun-
de turbe vt comedant. **E**t nō fuit amplius qđ

qđ amaritudinis in olla. **V**ir aut quidam ve-
nit de balsalifa deferens viro dei panes pmi-
tiarū: z viginti panes hordeaceos: z frumen-
tum nouum in pera sua. **A**t ill dixit. **V**a poi-
pulo vt comedat. **R**espōditq; ei minister ei.
Quātū ē hoc vt apponā corā centū viri. **R**ur-
sum ille. **V**a ait ppo vt comedat. **H**ec eniz di-
cit dñs. **L**omedent: z supererit. **P**osuit ita-
q; coram eis. **Q**ui comederūt z supfuit iuxta
verbū dñi. **V**

Namaan princeps militie regis syrie
erat vir magnus apud dñm suum: et
honoratus. **P**er illum eñ dedit dñs
salutem syrie. **E**rat aut vir fortis z diues: sed
leprosus. **P**orro de syria egressi fuerant la-
trunculi: z captiuā duxerant de terra isrl pu-
ellam puulam: que erat in obsequio yrois
naaman. **Q**ue ait ad dominā suam. **V**tinam
fuisset dominus meus ad pphetā qui est in sa-
maria: profecto curasset eum a lepra quā ha-
bet. **I**ngressus est itaq; naaman ad dominū
suum z nunciauit ei dicens. **S**ic z sic locuta
est puella de terra israel. **D**ixitq; ei rex syrie.
Vade: z mittam litteras ad regem isrl. **Q**ui
cum profectus esset z tulisset secum decem ta-
lenta argenti z sex milia aureos z decem mu-
tatoria vestimentorum: detulit litteras ad re-
gem israel in hec verba. **C**um acceperis epi-
stolam hanc scito qđ miserim ad te naamā ser-
uum meū vt cures eū a lepra sua. **C**ūq; legis-
set rex israel litteras: scidit vestimenta sua: et
ait. **N**ūquid deus ego sum: vt occidere pos-
sim z viuificare: quia iste misit ad me vt cu-
rem hominem a lepra sua? **A**nimaduerte et
videte quot occasiones querat aduersum me
Quod cum audisset heliseus vir dei: scidisse
videlicet regem israel vestimēta sua: misit ad
eum dicens. **Q**uare scidisti vestimenta tua?
Veniat ad me: z sciat esse pphetā in isrl. **V**e-
nit ergo naaman cum equis z curribus: z ste-
tit ad ostium domus helisei. **A**ditq; ad euz
heliseus nuncium dicens. **V**ade z lauare se-
pties in iordane: z recipiet sanitatem: caro tua
atq; mundaberis. **I**ratus naaman: recede-
bat dicens. **P**utabam qđ egredere ad me et
stans inuocaret nomen domini dei sui: z tan-
geret manu sua locū lepre z curaret me. **N**un-
quid nō meliores sunt abana z pharfar fluuij
damasci omnibus aquis terre israel: vt lauer
in eis z munder? **C**ū ergo vertisset se z abiret
indignans: accesserunt ad eū serui sui: z locu-
ti sunt ei. **P**at: z si rem gradē dixisset tibi p-
pheta: certe facere debueras. **Q**uātomag; qđ
nūc dixit tibi: lauare z mūdaberis. **D**escēdit
z lauit septies i iordane iuxta fmonē viri dei
z restituta est caro ei: sicut caro pueri puuli

et mundatus est. Reuersusque ad virum dei cum vniuerso comitatu suo: venit et stetit coram eo: et ait. Vere scio quod non sit alius deus in vniuersa terra: nisi tantum in israhel. Obsecro itaque ut accipias benedictionem a seruo tuo. Et ille respondit: vivit dominus ante quem sto: quia non accipias. Cumque vim faceret: penitus non acquieuit. Dixitque naaman. Et vis. Sed obsecro concede mihi seruo tuo: ut tollam onus duorum burdonum de terra: non enim faciet servus tuus ultra holocaustum aut victimam dominis alienis: nisi domino. Hoc autem solum est de quo depreceris dominum pro seruo tuo quoniam ingredietur dominus meus templum remmon ut adoret: et illo innitente super manum meam: si adoravero in templo remmon adorante eo in eodem loco: ut ignoscat mihi dominus seruo tuo pro hac re. Qui dixit ei. Vade in pace. Abiit ergo ab eo: electo tempore. Dixitque giesi puer viri dei. Pepercit dominus meus naaman syro istum: ut non acciperet ab eo quod attulit. Vivit dominus quia curram post eum et accipiam ab eo aliquid. Et secutus est giesi post tergum naaman. Quam cum vidisset ille currentem ad se: desilivit de curru in occursum eius: et ait. Recte ne sunt omnia? Et ille ait. Recte. Dominus meus misit me ad te dicens. Mox venerunt ad me duo adolescentes de monte effraim: ex filiis prophetarum. Da eis talentum argenti: et vestes mutatorias duplices. Dixitque naaman. Melius est accipias duo talenta. Et coegit eum ligavitque duo talenta argenti in duobus saccis: et duplicia vestimenta et imposuit duobus pueris suis: qui et portauerunt coram eo. Cumque venisset iam vespere: tulit de manu eorum: et reposuit in domo: dimisitque viros et abierunt: ipse autem ingressus stetit coram domino suo. Et dixit heliseus. Unde venis giesi? Qui respondit. Non inivit seruus tuus quocumque. Et ille ait. Nonne cor meum in presentiarum: quoniam reuersus est homo de curru suo in occursum tuum? Nunc igitur accepisti argentum et accepisti vestes: ut emas oliueta et vineas et oves et boues et seruos et ancillas. Sed et lepra naaman adhaerebit tibi et semini tuo usque in sempiternum. Et egressus est quasi nix ab eo leprosus.

VI

Dixerunt autem filii prophetarum ad heliseum. Ecce locus in quo habitamus coram te angustus est nobis. Eamus usque ad iordanem et tollant singuli de silua materias singulas: ut edificemus nobis ibi locum ad habitandum. Qui dixit. Ite. Et ait vnus ex illis. Veni ergo et tu cum seruis tuis. Respondit ego veniam. Et abiit cum eis. Cumque venissent ad iordanem: cederunt ligna. Cecidit autem: ut cum vnus materia succidisset: caderet ferrum securis in aquam. Exclamavitque ille et ait

Heu heu domine mihi et hoc ipsum mutuo acceperam. Dixit autem homo dei. Ubi cecidit? At ille monstravit ei locum. Cecidit ergo lignum: et misit illuc. Natauitque ferrum. Et ait. Tolle. Qui extendit manum: et tulit illud. Rex autem syrie pugnabat contra israhel: consiliūque iniecit cum servis suis dicens. In illo loco et illo ponam insidias. Abiit itaque vir dei ad regem israhel dicens. Cave ne transeas in locum illum: quia ibi syri in insidiis sunt. Abiit itaque rex israhel ad locum quem dixerat ei vir dei et preoccupavit eum et observavit se ibi non semel neque bis. Conturbatumque est cor regis syrie pro hac re: et convocatis servis suis: ait. Quare non indicatis mihi: quis proditor mei sit apud regem israhel. Dixitque vnus fuorum eius. Nequaquam domine mi rex: sed heliseus propheta qui est in israhel indicat regi israhel omnia verba quaecumque locutus fueris in conclave tuo. Dixitque eis. Ite et videte vbi sit: ut mittam et capiam eum. Annuntiaveruntque ei dicentes. Ecce in dothaim. Abiit ergo illuc equos et currus et robur exercitus. Qui cum venissent nocte: circumdederunt civitatem. Consurgens autem diluculo minister viri dei egressus est: viditque exercitum in circuitu civitatis et equos et currus. Nuntiavitque ei dicens. Heu heu heu domine mi quid faciemus? At ille respondit. Noli timere. Plures enim nobiscum sunt: quam cum illis. Cumque orasset heliseus ait. Domine aperi oculos pueri huius ut videat. Et aperuit dominus oculos pueri: et vidit. et ecce mos plenus equorum et currum igneorum in circuitu helisei. Hostes vero descenderunt ad eum. Mox heliseus oravit ad dominum dicens. Percute obsecro gentem hanc cecitate. Percussitque eos dominus ne viderent: iuxta verbum helisei. Dixit autem ad eos heliseus. Non est hec via neque ista est civitas. Sequimini me et ostendam vobis virum quem queritis. Dixit ergo eos in samariam. Cumque ingressi fuissent in samariam dixit heliseus Domine aperi oculos istorum ut videant. Aperuitque dominus oculos eorum: et viderunt se esse in medio samarie. Dixitque rex israhel ad heliseum: cum vidisset eos. Nunquid percutiam eos pater mi? Et ille ait. Non percuties. Neque enim cepisti eos gladio et arcu tuo ut percutias. Sed pone panem et aquam coram eis: ut comedant et bibant: et vadant ad dominum suum. Aposita quoque est eis ciborum magna preparatio et comederunt et biberunt: et dimisit eos abieruntque ad dominum suum. Et ultra non venerunt latrones syrie in terram israhel. Factum est autem post hec congregavit benadab rex syrie vniuersum exercitum suum: et ascendit et obsidebat samariam. Facta quoque est fames magna in samaria: et tamdiu obfessa est donec

Regum

venundaret caput asini octoginta argenteis
et quarta pars tibi stercoreis colubaru[m] quoniam ar/
genteis. Cumque rex israel transiret per muru[m]: mul-
ier quedam exclamavit ad eum dicens. Salva me
domine mi rex. Qui ait. Non te saluet dominus. Unde
te possum saluare? De area vel de torculari?
Dixitque ad eam rex. Quid tibi vis? Rerun-
dit. Mulier ista dixit mihi. Da filiu[m] tuu[m] ut
comedamus eum hodie et filiu[m] meum comedemus
cras. Quomodo ergo filiu[m] meum et comedimus: di-
xique ei altera die. Da filiu[m] tuum ut comeda-
mus eum. Que abscondit filiu[m] suu[m]. Ad cum
audisset rex scidit vestimenta sua: et transibat
per muru[m]. Viditque omnis populus cilitiu[m] quo
vestitus erat ad carnes intrinsecus. Et ait rex.
Hec mihi faciat deus: et hec addat: si steterit
caput helisei filij saphat super ipsum hodie. He-
liseus autem sedebat in domo sua: et senes sede-
bant cum eo. Premisit itaque viru[m] et antequam ve-
niret nuncius ille dixit ad senes. Numquid sci-
tis quod miserit filius homicide huc ut precipiat cap-
ut meum? Videte ergo: ut cum venerit nunci-
us: claudite ostiu[m] et non sinatis eum introire. Ec-
ce enim sonitus pedum domini eius post eum est. Ad-
huc illo loquente eis: apparuit nuncius qui venie-
bat ad eum. Et ait. Ecce tantu[m] malu[m] a domino est.
Quid amplius expectabo a domino.

Dixit autem heliseus: Audite verbum domini
hec dicit dominus. In tempore hoc cras
modius simile vno statere erit: et duo
modij hordei statere vno in porta samarie. Re-
spondens vno de ducibus super cuius manum rex
incubebat homini dei ait. Si dominus fecerit etiam
cataractas in celo: nunquid poterit esse quod loqui-
ris. Qui ait. Videbis oculis tuis et inde non
comedes. Quatuor ergo viri erant leprosi iux-
ta introitu[m] porte: qui dixerunt ad invicem. Quid
hic esse volumus donec moriamur. Siue igre-
di voluerimus civitatem fame moriemur: siue
manserimus hic moriendu[m] nobis est. Venite ergo et
transugiamus ad castra syrie. Si pepererint
nobis viuemus: si autem occidere voluerint nobis
lominus moriemur. Surrexerunt ergo vesperi ut ve-
nirent ad castra syrie. Cumque venissent ad princi-
pium castroru[m] syrie nullus ibidem repererunt.
Siquidem dominus sonitu[m] audiri fecerat in castris
syrie curruu[m] et equorum: et exercitus plurimi.
Dixeruntque ad invicem. Ecce mercede conduxit
adversum nos rex israel reges bethcozu[m] et egi-
ptiozu[m]: et venerunt super nos. Surrexerunt ergo
et fugerunt in tenebris: et dereliquerunt tentoria
sua et equos et asinos in castris: fugeruntque ani-
mas suas saluare cupientes. Igitur cum ve-
nissent leprosi illi ad principiu[m] castroru[m] ingres-
si sunt vnu[m] tabernaculu[m]: et comederunt et bibe-
runt. Tuleruntque inde argentu[m] et aurum et ve-

stes: et abierunt et absconderunt. Et rursus ven-
si sunt ad aliud tabernaculu[m]: et inde similiter au-
ferentes absconderunt. Dixeruntque ad invicem.
Non recte facimus. Hec enim dies boni nuncij est.
Si tacuerimus et noluerimus nunciare vobis: mane
sceleris arguemur. Venite eamus et nunciemus
in aula regis. Cumque venissent ad portam civita-
tis narraverunt eis dicentes. Invenimus ad castra
syrie et nullu[m] ibidem reperimus hominem: nisi
equos et asinos alligatos: et fixa tentoria. Ve-
runt ergo portarum: et nunciaverunt in palatio re-
gis intrinsecus. Qui surrexit nocte: et ait ad ser-
vos suos. Dico vobis quid fecerint nobis syri.
Sciunt quia fame laboramus: et idcirco egressi
sunt de castris: et latitant in agris dicentes. Cum
egressi fuerint de civitate capiemus eos vi-
vos: et tunc civitatem ingredi poterimus. Respondit
autem vno servorum eius. Tollam quoniam equos qui
remanserunt in vobis: quia ipsi tantu[m] sunt in univer-
sa multitudine israel: alij enim consumpti sunt: et mit-
tentes explorare poterimus. Adduxerunt ergo
duos equos: misitque rex in castra syrorum dicens.
Ite et videte. Qui abierunt post eos usque ad
iordanem. Ecce autem omnis via plena erat
vestibus et vasibus: que piecerant syri cum turba-
rent. Reversusque nuncij indicaverunt regi. Et
egressus ipse diripuit castra syrie: factusque est
modus simile statere vno: et duo modij hor-
dei statere vno iuxta verbum domini. Porro rex
ducem illum in cuius manu incubnerat consti-
tuit ad portam: quem conculcavit turba in intro-
itu porte et mortuus est: iuxta quod locutus fue-
rat vir dei quando descenderat rex ad eum. Factusque
est secundum sermonem viri dei: quem dixerat regi quan-
do ait: duo modij hordei statere vno erunt: et
modius simile statere vno hodie eodem tempore cras
in porta samarie: quoniam responderat dux ille vi-
ro dei et dixerat: etiam si dominus fecerit cataractas
in celo nunquid poterit fieri quod loquaris: et dixit
ei: videbis oculis tuis et inde non comedes. E-
venit ergo ei sicut predictu[m] erat: et conculcavit eum plus in
porta et mortuus est.

Heliseus autem locutus est ad mulierem
cuius vivere fecerat filius dicens. Sur-
ge: vade tu et domus tua: et pegrinare
vbi cumque repperis. Vocabit enim dominus famam
et veniet super terras septem annis. Que surre-
xit et fecit iuxta verbum hominis dei: et vades cum
domo sua: pegrinata est in terram philistinum:
diebus multis. Cumque finiti essent anni septem
reversa est mulier de terra philistinum. Et in-
gressa est: ut interpellaret regem pro domo sua
et pro agris suis. Rex autem loquebatur cum giesi
puero viri dei dicens. Narra mihi omnia ma-
gnalia que fecit heliseus. Cumque ille narraret
regi quod mortuum suscitasset: apparuit mu-

lier cui⁹ viuificauerat filiū clamās ad regē p
domo sua r pagris suis. **Dixitqz giezi.** Dñe
mi rex hec ē mulier: r hest filius ei⁹ quē susci-
tauit helise⁹. **Et interrogauit rex mulierē.** Que
narrauit ei vera esse. **Deditqz ei rex eunuchū**
vnū dicens. Restitue ei omnia que sua sunt: r
vniuersos reddat⁹ agroꝝ a die qua reliq̄t ter-
ram vsqz ad p̄sens. **Uenit quoqz heliseus da-**
mascum: r benadab rex syrie egrotabat. **Mū-**
ciauerūtqz ei dicētes. Uenit vir dei huc. **Et**
ait rex ad azabel. Tolle tecū munera r vade
in occursum viri dei r cōsule dñm p eū dicēs
Si euadere potero de infirmitate mea hac?
Uit igit azabel in occursum ei⁹ habēs secuz
munera r omnia bona damasci onera quadra-
ginta camelozū. **Cunqz stetit coram eo ait.**
Filius tuus benadab rex syrie misit me ad te
dicens. Si sanare potero de infirmitate mea
hac: **Dixitqz ei heliseus.** Vade dicci. **Sana-**
beris. **Porro ostēdit mihi dñs qz mortemo-**
rief. **Stetitqz cū eo r cōturbatus est vsqz ad**
suffusionē vultus. **Fleuitqz vir dei.** **Cui aza-**
bel ait. Quare dñs meus flet. **At ille respon-**
dit. Quia scio q̄ facturū sis filijs israel mala
diuitates eozū munitas igne succēdes: r iu-
uenes eozū interficies gladio: r puulos eozū
elides r pregnantēs diuides. **Dixitqz azabel**
Quid enī sum seru⁹ tu⁹ canis: vt faciā rē istā
magnā? **Et ait heliseus.** Ostēdit mihi dñs te
regē syrie fore. **Qui cuz recessisset ab heliseo:**
uenit ad dñm suū. **Qui ait ei.** Quid tibi dixit
heliseus: **At ille r̄dit.** Dixit mihi recipies sa-
nitatem. **Cūqz venisset dies altera: tulit stra-**
gulum r infudit aquā: r expandit sup faciem
eius. **Quo mortuo regnauit azabel p eo.** **An-**
no q̄nto iozā filij achab regis isrl regnauit io-
ram fil⁹ iosaphat rex iuda. **Trigintaduozū**
annozū erat cū regnare cepisset: r octo annis
regnauit in hierlū. **Ambulauitqz in vjs re-**
gum isrl: sicut ambulauerat dom⁹ achab. **Fi-**
lia enī achab erat vt or: ei⁹. **Et fecit qd maluz**
est in conspectu dñi. **Voluit aut dñs dispde-**
re iudam ppter dauid seruū suū: sicut pmise-
rat ei vt daret illi lucernā: r filijs ei⁹ cūcti die-
bus. **In diebus ei⁹ recessit edom ne esset sub**
iuda r cōstituit sibi regem. **Uenitqz iozā sey-**
ra r omis exercit⁹ cū eo. **Et surrexit nocte p-**
cussitqz idumeos q̄ eū circūdederāt: r princi-
pes curruū. **Popul⁹ aut fugit in tabernacla**
lua. **Recessit ergo edom ne esset sub iuda vsqz**
ad diem hanc. **Tū recessit r lobna in tēpe il-**
lo. **Reliq̄ aut s̄monū iozā r vnūsa que fecit:**
nōne hec scripta sunt in libro verboꝝ dierum
iuda: Et dormiuit iozā cū p̄rib⁹ suis: sepult⁹
qz ē cū eis in ciuitate dauid: r regnauit ocho-
zias fil⁹ ei⁹ p eo. **Anno duodecimo iozā filij**

achab regis isrl: regnauit ochozias fil⁹ iozāz
regis iude. **Uigintiduozū anno: ū erat ocho-**
zias cū regnare cepisset: r vno anno regnauit
in hierlū. **Domē m̄ris ei⁹ athalia filia amri re-**
gis isrl: r ābulauit in vjs dom⁹ achab: r fecit
qd malū ē corā dño sic dom⁹ achab. **Gener ei**
dom⁹ achab fuit. **Abijt qz cū iozā filio achab**
ad p̄liandū cōtra azabel regē syrie in ramoth
galaad: r vulnerauerūt syri iozā. **Qui reuer-**
sus ē vt curares in iezrahel: qz vulnerauerūt
eū syri in ramoth p̄liantē cōtra azabel regem
syrie. **Porro ochozias fil⁹ iozā rex iuda de-**
scēdit inuisere iozā filiū achab in iezrahel: qz
egrotabat ibi.

IX
Helise⁹ aut pphetes vocauit vnū de
filijs pphetarū r ait illi. **Accinge lū-**
bostuos: r tolle lenticulaz olei hanc
in manu tua r vade in ramoth galaad. **Cūqz**
veneris illuc: videb iehu filium iosaphat filij
namsi. **Et ingressus suscitab eū de medio fra-**
trū suozū r introduces in interi⁹ cubiculū: te-
nenesqz lenticulā olei fūdes sup caput ei⁹ r di-
ces. **Hec dicit dñs.** **Unxi te regē sup isrl.** **Ape-**
rielsqz ostiū r fugies: r nō ibi subsistes. **Abijt**
q̄ adolescens puer pphete in ramoth galaad
r ingressus ē illuc. **Ecce aut principes exerci-**
tus sedebāt. **Et ait.** **Uerū mihi ad te o prin-**
ceps. **Dixitqz iehu.** **Ad quē ex oib⁹ nob⁹?** **At**
ille dixit. **Ad te o p̄nceps.** **Et surrexit: r igres-**
sus ē cubiculum. **At ille fudit oleū sup caput**
eius. **Et ait.** **Hec dicit dñs de⁹ isrl.** **Unxi te r**
gem sup plm dñi isrl: r pcuties domū achab
dñi tui. **Et vlciscar sanguinē seruoꝝ meozūz**
pphetarū: r sanguinē oim seruoꝝ dñi iſb ma-
nu iezrahel: perdamqz oēm domū achab. **Et i-**
terficiā de domo achab mingentē ad pietē et
clausum r nouissimū in isrl. **Et dabo domuz**
achab sic domū hieroboā filij nabath: r sicut
domū baasa filij achia. **Iezabel qz comedent**
canes in agro iezrahel: nec erit q̄ sepeliat eam
Apuitqz ostiū r fugit. **Iehu at igressus ē ad**
puos dñi sui. **Qui dixerūt ei.** **Rectene sūt oia**
Quid venit isan⁹ iste ad te? **Qui ait eis.** **Pro-**
stis hoiez: r qd locut⁹ sit? **At illi r̄dēt.** **Fal-**
sum ē: s̄ magi narr a nob. **Qui ait eis.** **Hec et**
hec locut⁹ ē mihi. **Et ait.** **Hec dicit dñs.** **Unxi**
te regē su p isrl. **Festinauerūt itaqz r vnu squil-**
qz tollēs palliū suū posuerūt sub pedib⁹ ei⁹ in
silitudinē tribunalis: r cecinerūt tuba atqz ds-
perūt. **Regnabit iehu.** **Cōiurauit q̄ iehu fil⁹**
iosaphat filij nāsi p̄tra iozā. **Porro iozā obsē-**
derat ramoth galaad: ipe r ois isrl p̄tra asa-
bel regē syrie: r reūsus fuerat vt curares in ie-
zrahel pp̄ vulnera: qz pcusserāt eū syri p̄liā-
tem p̄tra azabel regē syrie. **Dixitqz iehu.** **Si**
placet vob nemo egrediat⁹ pfug⁹ de ciuitate

Regum

ne vadat et nunciet in iezrahel. Et ascendit et profectus est in iezrahel. Foras enim egrotabat ibi et ochozias rex iuda descendit ad visitandum ioram. Igitur speculator qui stabat super turrim iezrahel vidit globum iehu venientis. Et ait. Video ego globum. Dixitque iora. Tolle currum et mitte occursum eorum: et dicat vadentes. Recte ne sunt omnia. Abijt ergo qui ascendit currum in occursum eius. Et ait. Hec dicit rex. Pacata sunt omnia. Dixitque iehu. Quid tibi et paci? Transi et sequere me. Nunciavit quibus speculator dicens. Venit nuncius ad eos: et non revertitur. Misit etiam currum equorum secundum: venitque ad eos et ait. Hec dicit rex. Non parum est. Et ait iehu. Quid tibi et paci? Transi et sequere me. Nunciavit autem speculator dicens. Venit usque ad eos: et non revertitur. Et autem incessus quasi incessus iehu filij nassi. Preceps enim gradif. Et ait iora. Fugite currum. Invenitque currum eius. Et egressus est iora rex israhel et ochozias rex iuda: singuli in curribus suis. Egressique sunt in occursum iehu et inveniunt eum in agro naboth iezrahelite. Cumque vidisset iora iehu: dixit. Pax est iehu: At ille respondit. Que pax: ad huc fornicationes iezrahel matris tue: et veneficia eius multa vigent. Converterunt autem iora manus suas et fugiens ait ad ochoziam. Insidie ochozia. Porro iehu tetendit arcum manu: et percussit iora in scapulas: et egressa est sagitta per cor eius: statimque corruit in curru suo. Dixitque iehu ad badacher ducem. Tolle prope eum in agro naboth iezrahelite. Memini enim quoniam ego et tu sedentes in curru sequamur achab prorem eius: quod dominus onus habet levaverit super eum dicens. Si non pro sanguine naboth et pro sanguine filiorum eius que vidit heri ait dominus: reddam tibi in agro isto die dominus. Nunc ergo tolle et prope eum in agro iuxta verbum domini. Ochozias autem rex iuda videns hoc: fugit per viam domus horti: persecutusque est eum iehu: et ait. Etiam hunc percute in curru suo. Et percusserunt eum in ascensu gaber qui est iuxta ieblaam. Qui fugit in maggedo et mortuus est ibi. Et imposerunt eum super eum super currum suum et tulerunt in hierusalem: sepelieruntque eum in sepulchro cum patribus suis in civitate david. Anno undecimo iora filij achab regis israhel regnavit ochozias super iudam venitque iehu in iezrahel. Porro iezrahel introitu eius audito depinxit oculos suos stibio: et ornavit caput suum et respexit per fenestram ingredientem iehu per portam et ait. Numquid pax potest esse zamri qui interfecit dominum suum? Levavitque iehu faciem suam a fenestra: et ait. Que est ista? Et inclinaverunt se ad eum duo vel tres eunuchi: et dixerunt. Hec est illa iezrahel. At ille dixit eis. Precipitate eam deorsum. Et precipitaverunt eam. Aspexitque sanguine pedes et equorum ungule concalcaverunt eam. Cumque introgressus esset ut coederet et biberet ait. Ite

et videte maledictam illam et sepelite eam quia filia regis est. Cumque issent ut sepeliret eam non invenit nisi calvariam et pedes et sumas manus. Reversique nunciaverunt ei. Et ait iehu. Sermo domini est: quem locutus est per servum suum heliam tesbyten dicens. In agro iezrahel comedent canes carnes iezrahel. Et erunt carnes iezrahel sicut sterces super faciem terre in agro iezrahel: ita ut pretereuntes dicant. Peccata est illa iezrahel. X

ERant autem achab septuaginta filij in samaria. Scripsit ergo iehu litteras: et misit in samariam ad optimates civitatis et ad maiores natu: et ad nutritios achab dicens. Statim ut acceperitis litteras has qui habetis filios domini vestri et currus et equos et civitates firmas et arma eligite meliorem et eum qui vobis placuerit de filiis domini vestri et eum ponite super solium patris sui: et pugnate pro domo domini vestri. Et muerunt illi vehementer et dixerunt. Ecce duo reges non potuerunt stare coram eo et quomodo nos valebimus ei resistere? Miserunt ergo propositi domus et perfecti civitatis et maiores natu et nutritij ad iehu dicentes. Servi tui sumus: quicquid iusseris faciemus nec constituemus nos regem. Quicquid tibi placet fac. Rescripsit autem eis litteras secundo dicens. Si mei estis et obeditis mihi: tollite capita filiorum domini vestri: et venite ad me hac eadem hora cras in iezrahel. Porro filij regis septuaginta viri apud optimates civitatis nutriebant. Cumque venissent littere ad eos: tulerunt filios regis et occiderunt septuaginta viros: et posuerunt capita eorum in cophinis et miserunt ad eum in iezrahel. Venit autem nuncius ad eum: et indicavit ei dicens. Attulerunt capita filiorum regis. Qui respondit. Ponite ea ad duos acervos iuxta introitum porte usque mane. Cumque diluxisset egressus est et stans dixit ad omnem populum. Iusti estis. Si ego coniuravi contra dominum meum et interfeci eum: quod percussit omnes hos. Videte ergo nunc quoniam non cecidit de fratribus domini in terra quod locutus est dominus super domum achab et dominus fecit quod locutus est in manu servi sui helie. Percussit igitur iehu omnes qui reliqui erant de domo achab in iezrahel: et vivios optimates eius et notos et sacerdotes donec non remaneret ex eo reliquum. Et surrexit et venit in samariam. Cumque venisset ad cameram pastorum in via invenit fratres ochozie regis iuda dixitque ad eos. Qui non estis vos? Qui responderunt. Fratres ochozie regis sumus et descendimus ad salutandos filios regis et filios regine. Qui ait. Comprehendite eos vivos. Quos cum comprehendissent vivos: ingulaverunt eos in cisterna iuxta cameram quadraginta duos viros et non reliquit ex eis quicquam. Cumque abisset inde invenit ionadab filium rechab in occursum sibi: et benedixit ei. Et ait iehu ad eum. Numquid est cor tuum rectum cum corde meo: sicut cor

meū cū cordetuo: Et ait ionadab. **Est.** Si est inquit: da mihi manum tuā. Qui dedit ei manū suā. At ille leuauit eū ad se in currū: dixit os ad eū. Veni mecū: et vide zelū meū p̄ dño. Et iposuit in currū suo duxit in samaria. Et percussit omnes q̄ reliq̄ fuerāt de achab in samaria vsq; ad vnū iuxta verbū dñi qd̄ locut⁹ est p̄ heliā. Cōgregauit ergo iehu omnē pplm̄: et dixit ad eū. Achab coluit baal parū: ego autē colā eū ampli⁹. Nūc igit̄ oēs p̄phetas baal et vnūscos suos ei⁹: et cūctos sacerdotes ipsius vocate ad me. Null⁹ sit q̄ non veniat. Sacrificiū enīz grande est mihi baal. Quicumq; defuerit nō viuet. Porro iehu faciebat hoc iudiciose: vt disperderet cultores baal. Et dixit Sanctificate diē solēnem baal. Vocauitq; et misit in vnūscos terminos isrl̄: et venerunt cūcti serui baal. Nō fuit residuus ne vnus q̄dem q̄ nō veniret. Et ingressi sunt templū baal. Et repleta est dom⁹ baal a summo vsq; ad summū. Dixitq; his qui p̄cerant sup̄ vestes Proferte vestimenta vnūscis seruis baal. Et ptulerunt eis vestes. Ingressusq; iehu et ionadab filius rechab templū baal: ait cultorib⁹ baal. Pergrite et videte ne q̄s forte vobiscū sit d̄ suis dñi s̄ vt sint sui baal soli. Ingressi sunt igit̄ vt facerēt victimas et holocausta. Iehu autē p̄parauerat sibi foris octoginta viros et dixerat eis. Quicumq; fugerit de hoib⁹ his q̄s ego adduxero in man⁹ v̄ras: anīa ei⁹ erit p̄ animā illi⁹. Factū ē autē cū cōpletū esset holocaustū p̄cepit iehu militib⁹ et ducib⁹ suis Ingređimini et p̄cutite eos. Nullus euadat. Percusserūtq; eos in ore gladij et proiecerūt milites et duces. Et ierunt in ciuitatē tēpli baal: et ptulerūt statuā de phano baal: et cōbuserunt et cōminuerūt eaz. Destruerūt quoq; edem baal: et fecerūt p̄ ea latrinas vsq; in diem hanc. Beleuit itaq; iehu baal de isrl̄: vt rūtū a peccatis hieroboam filij nabath q̄ peccare fecit isrl̄: nō recessit: nec dereliq̄ vitulos aureos qui erāt in bethel et in dan. Dixit autē dñs ad iehu. Quia studiosē egisti qd̄ rectum erat et placebat in oculis meis et omnia q̄ erant in corde meo fecisti cōtra domum achab: filij tui vsq; ad q̄rtā generationē sedebūt sup̄ thronum isrl̄. Porro iehu nō custodiuit vt ambularet in lege dñi dei isrl̄: in toto corde suo. Nō enī recessit a peccatis hieroboaz: qui peccare fecerat isrl̄. In dieb⁹ illis cepit dñs tedere super isrl̄. Percussitq; eos azabel in vnūscis finib⁹ isrl̄: a iordane p̄tra oriētalē plagā: oēm frā galaad: et gad et ruben et manasse: ab aroer que ē sup̄ torrentē arnon et galaad et basan. Reliq̄ autē v̄boz iehu et vnūscā q̄ fecit et fortitudo ei⁹: nōne hec scripta sūt in libro v̄bozū di-

erum regū isrl̄: Et dormiuit iehu cū p̄rib⁹ suis: sepeliertq; eū in samaria: et reguit ioachiz fili⁹ ei⁹ p̄ eo. Dies autē q̄s reguit iehu sup̄ isrl̄ viginti et octo anni sunt in samaria. **XI**

Athalia v̄o m̄ ochozie vidēs mortuum filiū suū: surrexit et interfecit oē sēmen regij. Tollēs autē iosaba filia regis iozā: soror ochozie: ioas filiū ochozie: furata est eū de medio filiorū regis q̄ interficiebant: et nutricei⁹ detriclinio: et abscondit eū a facie athalie vt nō interficeret: eratq; cū ea sex annis clam in domo dñi. Porro athalia regnauit sup̄ frā septē annis. Anno autē septimo misit ioiade p̄tifer et assumens centuriones et milites introduxit ad se in templū dñi pepigitq; cū eis fedus. Et adiurās eos in domo dñi: oñdit eis filiū regis: et p̄cepit illis dicens. Iste est sermo quē facere debetis. Tertia ps̄ vestrū introeat sabbato: et obseruet excubias dom⁹ regis. Tertia autē ps̄ sit ad portam seyr: et tertia ps̄ sit ad portā que est p̄ habitaculum scutariorum: et custodietis excubias dom⁹ messa. Due v̄o p̄tes e vob oēs egredietes sabbato custodiāt excubias dom⁹ dñi circa regē: et vallabit eū habētes arma in manibus vestris. Si q̄s autē ingressus fuerit septem tēpli interficiat. Eritisq; cū rege introeunte et egrediente. Et fecerūt centuriones iuxta oīā q̄ p̄cepit eis ioiada sacerdos. Et assumēs singuli viros suos q̄ ingrediebant sabbatū cū his q̄ egrediebant e sabbato: venērūt ad ioiade sacerdotē. Qui dedit eis hastas et arma regis dauid: q̄ erāt in domo dñi. Et steterūt singuli habētes arma in manu sua a pte templi dextera vsq; ad p̄tez sinistrā altaris et edis: circū regem. Produxitq; filium regis et posuit sup̄ eū diadema: et testimonij: fecerūtq; cū regē et vixerūt: et plaudētes manu dixerunt. **Quat rex.** Audiuī autē athalia voces ppli currētis: et ingressa ad turbas in templū dñi: vidit regē stantē sup̄ tribunal iuxta mozem: et cantores et tubas p̄pe eū: oēmq; pplm̄ terre letantē et canentē tubis: et scidit vestimēta sua clamantq;. Cōiuratio p̄iuratō. Precepit autē ioiada centurionib⁹ q̄ erāt sup̄ exercitum: et ait eis. Educite eā extra septa templi: et q̄cūq; eā secut⁹ fūit feriat gladio. Dixit erāt enī sacerdos: nō occidat in tēplo dñi. Imposuerūtq; ei man⁹ et ipegerūt eā p̄ viā introit⁹ eq̄rū iuxta palatiū et interfecta ē ibi. Pepigit igit̄ ioiada fedus int̄ deū et regē et int̄ pplm̄ vt esset plus dñi: et int̄ regē et pplm̄. Ingressusq; ē oīs pls̄ tēpli baal: et destruxerunt aras ei⁹: et imagines p̄truerūt valide: mathan q̄s sacerdotē baal occidit corā altari. Et posuit sacerdos custodias i domo dñi: et tulitq; cētū

Regum

rones et cerethi et pheleti legiones et omnem populum terre: duxeruntque regem de domo domini. Et venerunt per viam porte scutariozum in palatium et sedit super thronum regum. Et statusque est omnis populus super: et ciuitas conuiuuit: athalia autem occisa est gladio in domo regis: septemque annorum erat ioas cum regnare cepisset.

XII

Anno septimo iehu regnauit ioas. quadraginta annis regnauit in hierusalem. nomen matris eius sebia de berfabee. Fecitque ioas rectum coram domino: cunctis diebus quibus docuit eum ioiada sacerdos: uerum excelsa non abstulit. Adhuc enim populus imolabat et adolebat in excelsis incensum. Dixitque ioas ad sacerdotes: Omne pecunia sanctorum que illata fuerit in templum domini a pretereuntibus que offerunt pro precio anime et quam sponsete et arbitrio cordis sui inferunt in templum domini accipiant illa sacerdotes iuxta ordinem suum: et instaurent sartatecta domus si quid necessarium uiderint instauratioue. Igitur usque ad uicesimum tertium annum regis ioas non instaurauerunt sacerdotes sartatecta templi. Vocauitque rex ioas ioiadam pontificem et sacerdotes: dicens eis: Quare sartatecta non instauratis templi? Nolite ergo amplius accipere pecuniam iuxta ordinem uestrum sed ad instauratiouem templi reddite eam. Prohibitique sunt sacerdotes ultra accipere pecuniam a populo: et instaurare sartatecta domus. Et tulit ioiada pontifex gazophylatium unum apertumque foramen desuper: et posuit illud iuxta altare ad dexteram ingredientium domum domini: mittebantque in eo sacerdotes que custodiebant ostia omnem pecuniam que deferebatur ad templum domini. Cumque uideret nimiam pecuniam esse in gazophylatio: ascendebat scriba regis et pontifex: effundebantque et numerabant pecuniam que inueiebatur in domo domini: et dabant eam iuxta numerumque mensuram in manu eorum que perant cemetariis domus domini. Qui impendebant eam in fabricis lignorum et in cemetariis his que operantur in domo domini et sartatecta faciebant et in his que cedebant saxa: et ut emerent ligna et lapides que excidebantur ita ut impleret instauratio domus domini in uniuersis que indigebant expensa ad muniendam domum. Verum non fiebat ex eadem pecunia hydrie templi domini et fuscinule et thuribula et tube et omne vas aureum et argenteum: de pecunia que inferebatur in templum domini. His enim que faciebant operum dabatur: ut instauraret templum domini: et non fiebat ratio his hominibus qui faciebant pecuniam ut distribuerent eam artificibus: sed in fide tractabant eam. Pecuniam uero pro delicto et pecuniam pro peccatis non inferebant in templum domini: quia sacerdotum erat. Tunc ascendit azabel rex syrie et pugnabat contra geth cepitque eam et direxit faciem suam ut ascenderet in hierusalem. Quasobrem tulit ioas rex iuda

omnia sanctificata que consecrauerat iosaphat et ioza et ochozias preses eius reges iuda: et que ipse obtulerat et uniuersum argentum quod inueniri potuit in thesauris templi domini et in palatio regis: misitque azaheli regi syrie: et recessit ab hierusalem. Reliqua autem sermonum ioas et uniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro uerborum dierum regum iuda? Surrexerunt autem serui eius et coniuauerunt inter se percussurumque ioas in domo mello in descensu sela. Josachab namque filius semath et iozabath filius somer sui eius percusserunt eum: et mortuus est. Et sepelierunt eum cum patribus suis in ciuitate dauid: regnauitque amasias filius eius pro eo.

XIII

Anno uicesimo tertio ioas filius ochozie regis iude: regnauit ioachab filius iehu super israhel in samaria decem et septem annis: et fecit malum coram domino. Secutusque est peccata hieroboam filij nabath que peccare fecit israhel: et non declinauit ab eis. Iratusque est furor domini contra israhel: et tradidit eos in manu azabelis regis syrie et in manu benadab filij azabel cunctis diebus. Deperatus est autem ioachab faciem domini: et audiuit eum dominus. Vidit enim angustias israhel: quia attriuerat eos rex syrie. Et dedit dominus saluatorem israhel: et liberat eum de manu regis syrie: habitaueruntque filij israhel in tabernaculis suis: sicut heri et nudius tertius. Verum non recesserunt a peccatis domus hieroboam que peccare fecit israhel: sed in ipso ambulauerunt. Si quidem et lucus premasit in samaria et non sunt derelicti ioachab de populo nisi quinquaginta equites: et decem currus: et decem milia peditum. Interfecerat enim eos rex syrie: et redegat quasi puluerem in tritura arce. Reliqua autem sermonum ioachab et uniuersa que fecit et fortitudo eius: nonne hec scripta sunt in libro sermonum diez regum israhel? Dormiuitque ioachab cum patribus suis: et sepelierunt eum in samaria: regnauitque ioas filius eius pro eo. Anno tricesimo septimo ioas regis iuda regnauit ioas filius ioachab super israhel in samaria sedecim annis et fecit quod malum est in conspectu domini. Non declinauit ab operibus peccatis hieroboam filij nabath que peccare fecit israhel sed in ipsis ambulauit. Reliqua autem sermonum ioas et uniuersa que fecit: et fortitudo eius quod pugnauerit contra amasiam regem iuda: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israhel? Et dormiuit ioas cum patribus suis: hieroboam autem sedit super solium eius. Porro ioas sepultus est in samaria cum regibus israhel. Belise autem egrotabat in infirmitate que et mortuus est. Descenditque ad eum ioas rex israhel: et flebat coram eo dicebatque: patrum meorum: patrum meorum currus israhel et auriga eius. Et ait illi belise: Affer arcum et sagittas. Cumque attulisset ad eum arcum et sagittas: dixit ad regem israhel. Pone manus tuas super arcum. Et cum posuisset ille manus suam:

supponit heliseus man⁹ suas manibus regis
 ⁊ ait. **A**pi fenestrā orientālē. Cumq; apuisset
 dixit heliseus. **F**ace sagittam. Et iecit. Et ait
 heliseus. **S**agitta salutis dñi ⁊ sagitta salutis
 cōtra syriā. Percutiesq; syriam in aphec do-
 nec cōsumas eam. Et ait. **T**olle sagittas. Qui
 cū tulisset rursū dixit ei. **P**ercute iaculo ter-
 ram. Et cū percussisset tribus vicibus ⁊ stetit
 fratus est vir dei cōtra eū: ⁊ ait. **S**i percussisses
 q̄nquies aut sexies aut septies: percussisses sy-
 riam vsq; ad cōsumationē. **N**ūc aut trib⁹ vi-
 cibus percutes eam. **M**ortu⁹ ē ergo heliseus
 ⁊ sepelierūt eū. **L**atrūculi aut moab venerūt
 in terrā in ip̄o anno. **Q**uidam autē sepeliētes
 hoīem viderūt latrūculos: ⁊ piecerunt cada-
 uer in sepulcro helisei. **Q**uōd cum tetigisset ossa
 helisei reuixit hō ⁊ stetit sup pedes suos. **I**gi-
 tur azabel rex syrie affixit isrl: cūctis diebus
 ioacham. **E**t miserus ē dñs eoz: ⁊ reuersus
 est ad eos ppter pactum suū qd̄ habebat eoz
 abraā ⁊ ysaac ⁊ iacob: ⁊ noluit dispdere eos
 neq; p̄icere penit⁹ vsq; in p̄is temp⁹. **M**or-
 tuus est aut azabel rex syrie ⁊ regnauit bena-
 dab filius eius p eo. **P**orro ioas fil⁹ ioachā
 tulit vrbes de manu benadab filij azabel q̄s
 tulerat de manu ioachā p̄ris sui iure plij. **T**ri-
 bus vicibus percussit eū ioas: et reddidit ciui-
 tates israel. XIII

Anno secūdo ioas filij ioachā reg⁹ isrl
 regnauit amasias filius ioas regis iu-
 da. viginti q̄nq; annoz erat cū regna-
 re cepisset. **V**iginti aut ⁊ nouem annis regna-
 uit in hierlm. **N**omen matris eius ioaden de
 hierlm. **E**t fecit rectum coram dño verūtū nō
 vt dauid pater eius. **I**uxta om̄ia que fecit io-
 as pater suus fecit: nisi b̄ tm̄ q̄ excelsa nō ab-
 stulit. **A**dhuc em̄ plus adolebat ⁊ imolabat
 incēsum in excelsis. **C**ūq; obtinuisset regnuz
 percussit seruos suos q̄ interfecerāt regē patrem
 suū: filios aut eozū q̄ occiderāt nō occidit: iu-
 xta qd̄ scriptū est in libro legis moysi sicut p̄-
 cepit dñs dicēs. **N**ō morient⁹ p̄res p filijs: ne-
 q; filij morient⁹ p p̄rib⁹: sed vnusquisq; in pec-
 cato suo moriet⁹. **I**psē percussit edom in valle
 salinarū duodecim milia ⁊ apprehendit petrā
 in plio: vocauitq; nomē eius tezechel vsq; in
 p̄sentem diē. **T**unc misit amasias nuncios ad
 ioas filij ioachā filij iehu reg⁹ isrl dicēs. **V**e-
 ni ⁊ videam⁹ nos. **R**emisitq; ioas rex isrl ad
 amasiam regē iuda dicēs. **C**ardu⁹ libani mi-
 sit ad cedrū que ē in libano dicēs. **D**a filiā tu-
 am filio meo vxorē. **T**rāsierūtq; bestie salt⁹ q̄
 sunt in libano: ⁊ cōculcauerūt carduū. **P**er-
 cutiēs inualuisti super edom: ⁊ subleuauit te
 cor tuū. **C**ōtē⁹ esto glā tua: ⁊ sede i domo tua.
Quare puocas malū: vt cadas tu ⁊ iuda tecū

Et nō acq̄euit amasias. **A**scenditq; ioas rex
 isrl: ⁊ viderūt se ip̄e ⁊ amasias rex iuda in be-
 thsames oppido iude. **P**ercussusq; ē iuda co-
 ram isrl ⁊ fugerūt vnusquisq; in tabernacula
 sua. **A**masiā hō regē iuda filij ioas filij ocho-
 zie cepit ioas rex isrl in bethsames ⁊ adduxit
 eū in hierlm. **E**t intrupit mu⁹ hierlm a porta
 ephraim vsq; ad portā anguli: quadringētis
 cubitis. **T**ulitq; om̄e aurū ⁊ argentū et vni-
 uersa vasa que inuēta sunt in domo dñi et in
 thesauris regis ⁊ obfides: ⁊ reuersus est i sa-
 mariā. **R**eliqua aut verborū ioas que fecit ⁊
 fortitudo ei⁹ qua regnauit p̄tra amasiam re-
 gem iuda: nōne hec scripta sunt in libro sermo-
 nū dierū regum isrl. **D**ormiuitq; ioas cū pa-
 tribus suis ⁊ sepultus ē in samaria cū regib⁹
 isrl: ⁊ regnauit hieroboā filius eius p eo. **A**i-
 xit autē amasias filius ioas rex iuda postq̄
 mortuus est ioas filius ioacham regis isrl: vi-
 ginti q̄nq; annis. **R**eliqua aut sermonū ama-
 sie: nōne hec scripta sunt in libro sermonū
 dierū regum iuda: **F**acta q; ē p̄tra eū cōiura-
 tio in hierlm: at ille fugit in lachis. **D**iferūt-
 q; post eū in lachis: ⁊ interfecerunt eū ibi: et
 asportauerūt in equis: sepultusq; est in hierū-
 salem cū patrib⁹ suis in ciuitate dauid. **T**ulit
 aut vniversus p̄pls inde azariā annos natum
 sedecim ⁊ p̄stituerūt eū regē p̄p̄re ei⁹ amasia.
Ipsē edificauit abilā ⁊ restituit eā iude postq̄
 dormiuit rex cū p̄ribus suis. **A**nno quintode-
 cimo amasie filij ioas regis iuda regnauit hie-
 roboā fil⁹ ioas reg⁹ isrl in samaria q̄dragin-
 ta ⁊ vno anno: ⁊ fecit qd̄ malū ē coram dñi-
 no. **N**ō recessit ab om̄ib⁹ peccat⁹ hieroboam
 filij nabath q̄ peccare fecit isrl. **I**psē restituit
 terminos isrl ab introitu emath vsq; ad ma-
 re solitudinis: iuxta sermonē dñi dei isrl que
 locut⁹ ē p̄ seruū suū ionā filij amathi pp̄be-
 tam q̄ erat de geth q̄ est in ophel. **V**idit enim
 dñs afflictionē isrl amarā nimis: ⁊ q̄ cōsum-
 pti essent vsq; ad clausos carcer⁹ ⁊ extremos:
 ⁊ nō eēt q̄ auxiliaret isrl. **N**ec locut⁹ ē dñs vt
 deleret nomē isrl de sub celo: sed saluauit eos
 in manu hieroboā filij ioas. **R**eliq; aut sermo-
 nū hieroboā ⁊ vniūsa q̄ fecit: ⁊ fortitudo eius
 q̄ pliat⁹ ē ⁊ quō restituit damascū ⁊ emath iu-
 de in isrl: nōne hec scripta sunt in libro sermo-
 nū dierū regū isrl. **D**ormiuitq; hieroboā cū
 p̄rib⁹ suis regib⁹ isrl: ⁊ regnauit zacharias fi-
 lius eius p̄ eo. XV

Anno vicefimo septimo hieroboā re-
 gis isrl reguit azarias fil⁹ amasie re-
 gis iuda. **S**edeci annoz erat cū reg⁹
 re cepisset: ⁊ q̄nq; ginta duob⁹ annis regnauit
 in hierlm. **N**omē m̄ris ei⁹ iecelia de hierusa-
 lem. **F**ecitq; qd̄ erat placituz corā dño: iuxta

Regum

om̄ia q̄ fecit amāstas pater ei: verūtm̄ excel-
sa nō est demolitus. **A**dhuc ip̄s sacrificabat
et adolebat incēsum in excelsis. **P**ercussit au-
tem dñs regē et fuit leprosus vsq; in diē mor-
tis sue et habitabat i domo libera seorsū. **J**oa-
than vero filius regis gubernabat palatiū et
iudicabat ip̄m terre. **R**eliq̄ aut̄ f̄monū aza-
rie et vniūsa q̄ fecit: nōne hec scripta sūt in libro
x̄boꝝ dieꝝ regū iuda. **E**t dormiuit azarias
cū p̄rib⁹ suis: sepelierūtq; eū cū maiorib⁹ suis
in ciuitate dauid et regnauit ioathan fili⁹ ei⁹
p̄ eo. **A**nno tricesimo octauo azarie regi iude
regnauit zacharias fili⁹ hieroboā sup̄ israel in
samaria sex mēsb⁹: et fecit qd̄ malū ē corā dño.
Nō recessit a peccat̄ hieroboā filij nabath: q̄ peccare fecit isrl̄.
Cōiurauit aut̄ cōtra eū sellū filius tabes: per-
cussitq; eū palā et interfecit: regnauitq; p̄ eo.
Reliq̄ aut̄ x̄boꝝ zachariē nonne hec scripta
sunt in libro f̄monū dierū regū isrl̄? **I**ste ē ser-
mo dñi quē locut⁹ ē ad iehu dicens **F**ilij tui vs-
q; ad quartā generationē: sedebunt de te sup̄
thronū isrl̄. **F**actūq; ē ita. **S**ellū fili⁹ tabes re-
gnauit: tricesimo nono anno azarie regi iude
regnauit aut̄ vno mēse in samaria. **E**t ascen-
dit manahē fili⁹ gaddi d̄ therfa: venitq; in sa-
maria: et percussit sellū filiū tabes in samaria et
interfecit eū: regnauitq; p̄ eo. **R**eliq̄ aut̄ ver-
boꝝ sellū et p̄iuratio ei⁹ p̄ quā tetēdit insidias
nōne hec sc̄pta sūt i libro f̄monū dieꝝ regū isrl̄.
Tūc percussit manahē thapsam et oēs q̄ erant
in ea: et f̄minos ei⁹ de therfa. **R**oluerāt enim
ap̄ire ei. **E**t interfecit oēs p̄gnantes ei⁹: et scidit
eas. **A**nno tricesimo nono azarie regi iuda re-
gnauit manahē fili⁹ gaddi sup̄ isrl̄ decem an-
nis in samaria: fecitq; qd̄ erat malū corā dño.
Nō recessit a peccat̄ hieroboā filij nabath q̄
peccare fecit isrl̄ cūctis dieb⁹ eius. **V**eniebat
phul rex assyriozū in therfa: et dabat manahē
phul mille talēta argēti: vt esset ei in auxiliū
et firmaret regnū ei⁹. **I**ndixitq; manahē argē-
tū sup̄ isrl̄ cūctis potētib⁹ et diuitib⁹ vt darēt
regi assyriozū: q̄nquaginta siclos argēti p̄ sin-
gulos. **R**euerfusq; ē rex assyriozū et nō ē mo-
ratus in therfa. **R**eliq̄ aut̄ f̄monū manahē et
vniūsa que fecit nōne hec scripta sunt in libro
f̄monū dierū regū isrl̄. **E**t dormiuit manahē
cū p̄rib⁹ suis. **R**egnauitq; phaceia fili⁹ ei⁹ p̄
eo. **A**nno q̄nq̄gesimo azarie regi iude regna-
uit phaceia fili⁹ manahē sup̄ isrl̄ i samaria bi-
ennio: et fecit qd̄ malū erat corā dño. **N**ō recessit
a peccat̄ hieroboā filij nabath q̄ peccare fecit
isrl̄. **C**ōiurauit aut̄ adūsus eū phacee fili⁹ ro-
melie dux ei⁹: et percussit eū in samaria in turre
dom⁹ regie iuxta argob et iuxta ariph et cū eo
q̄nq̄ginta viros de filijs galaaditarū et inter-

fecit eum. **R**egnauitq; p̄ eo. **R**eliqua autem
f̄monū phacee et vniūsa q̄ fecit: nōne hec scri-
pta sunt in libro sermonū dierū regū isrl̄? **A**n-
no q̄nq̄gesimo secūdo azarie regis iude: reg-
uit phacee fili⁹ romelie sup̄ isrl̄ in samaria vi-
ginti annis: et fecit qd̄ malū erat corā dño. **N**ō
recessit a peccat̄ hieroboā filij nabath q̄ pec-
care fecit isrl̄. **I**n dieb⁹ phacee regi isrl̄ venit
theglatphalazar rex assur et cepit abion et ab-
el domū maacha et ianoē et cedēs et asor: et ga-
laad et galileā: et vniuersam terrā neptalim: et
transtulit eos in assyrios. **C**ōiurauit aut̄ et te-
tendit insidias osee fili⁹ hela p̄tra phacee fili-
um romelie: et percussit eū et ininterfecit: reguitq;
p̄ eo vicefimo anno ioathā filij osee. **R**eliqua
aut̄ f̄monū phacee et vniūsa q̄ fecit: nōne hec
scripta sunt in libro f̄monū dierū regū isrl̄?
Anno secūdo phacee filij romelie regis israel
regnauit ioathan fili⁹ ozie regi iuda. **V**iginti
q̄nq; annoꝝ erat cū regnare cepisset: et sedecis
annis regnauit in hierlm̄. **R**omē m̄ris ei⁹ hie-
rusa: filia zadoch. **F**ecitq; qd̄ erat placitū co-
rā dño. **I**uxta om̄ia que fecerat ozias p̄ su-
opatus ē: verūtm̄ excelsa nō abstulit. **A**dhuc
ip̄s imolabat et adolebat incēsum in excelsis.
Ip̄e edificauit portā dom⁹ dñi sublimissimā.
Reliq̄ aut̄ f̄monū ioathan et vniūsa que fecit
nōne hec scripta sunt in libro x̄boꝝ dierū re-
gum iuda? **I**n dieb⁹ illis cepit dñs mittere in
iudā rasin regē syrie: et phacee filium romelie.
Et dormiuit ioathan cū p̄rib⁹ suis: sepultus
q; ē cū eis in ciuitate dauid p̄ris sui: et reguit
achaz fili⁹ eius pro eo. XVI

Anno decimo septimo phacee filij ro-
melie: regnauit achaz filius ioathan
regis iuda. **V**iginti annoꝝ erat achaz
cū regnare cepisset: et sedecim ānis regnauit i
hierlm̄. **N**ō fecit qd̄ erat placitum in p̄spectu
dñi dei sui sicut dauid pater ei⁹: sed ambulauit
in via regum isrl̄. **I**n sup̄ et filij suū consecra-
uit transferēs p̄ ignē f̄m̄ idola gentiū que dis-
sipauit dñs corā filijs isrl̄. **I**mmolabat q; vi-
ctimas et adolebat incēsum in excelsis et in col-
libus: et sub om̄i ligno frondoso. **T**unc ascen-
dit rasin rex syrie et phacee filius romelie rex
isrl̄ ad p̄liandū in hierlm̄. **L**unq; obsiderent
achaz nō valuerūt sup̄are eū. **I**n tpe illo resti-
tuit rasin rex syrie haylā syrie: et eiecit iudeos
de hayla. **E**t idumei et syri venerūt in haylaz
et habitauerūt ibi vsq; in diē hāc. **A**hsit aut̄
achaz nūcios ad theglathphalasar regē assy-
riozū dicens. **S**eru⁹ tu⁹ et fili⁹ tu⁹ ego sū. **A**scē-
de et saluū me fac de manu regis syrie: et d̄ ma-
nu regis isrl̄ qui cōsurrexerūt adūsus me. **E**t
cum collegisset argentū et aurū quod inueni-
ri potuit in domo domini: et in thesauris re-

gijis misit regi assyriorum munera q̄ et accevit
voluntati ei⁹. **A**scēdit autē rex assyriorū in da-
mascum: et vastauit eā: et trāstulit habitatores
eius cyrenē: rāsin autē interfecit. **P**errexitq̄
rex achaz in occursum theglathphalazar regi
assyriorū in damascū. **C**ūq̄ vidisset altare da-
masci misit rex achaz ad vriam sacerdotē ex-
plare ei⁹ et similitudinē iuxta omne op⁹ ei⁹. **E**xtru-
xitq̄ vrias sacerdos altare. **I**uxta omnia que
p̄cepit rex achaz de damasco: ita fecit sacer-
dos vrias donec veniret rex achaz de dama-
sco. **C**ūq̄ venisset rex de damasco vidit alta-
re et venerat⁹ ē illud ascēditq̄ et imolauit ho-
locaufta et sacrificiū suuz: et libauit libamina et
fudit sanguinē pacificoꝝ q̄ obtulerat sup al-
tare. **P**orro altare ereū qd̄ erat corā dño trā-
stulit de facie tēpli et de loco altaris et de loco
tēpli dñi: posuitq̄ illud ex latere altari ad aq̄-
lonē. **P**recepit quoq̄ rex achaz vrie sacerdo-
ti dicēs. **S**up altare maius offer holocaustū
regis et sacrificiū ei⁹: et holocaustū vniūsi po-
puli ire et sacrificia eoz et libamina eozum: et
oēm sanguinē holocaustū et vniūsum sangui-
nē victime sup illud effundes. **A**ltare vno ere-
um erit paratum ad volūtātē meā. **F**ecit igif
vrias sacerdos iuxta omnia que p̄cepit ei rex
achaz. **T**ulit autē rex achaz celatas bases et lu-
terem qui erat desup: et mare deposuit de bo-
bus ereis q̄ sustētābā tillō et posuit sup pau-
mētum stratū lapide. **B**usach q̄ sabbati qd̄
edificauerat in tēplo et ingressum regis exteri-
us p̄uertit in tēpluz dñi: p̄pter regē assyriorū.
Reliq̄ autem verboꝝ achaz: et oia que fecit:
nōne hec scripta sunt in libro sermonuz diez
regū iuda: **D**ormiuitq̄ achaz cū p̄rib⁹ suis:
et sepult⁹ ē cū eis in ciuitate dauid et regnauit
ezechias filius eius pro eo. XVII

Anno duodecimo achaz regi iuda re-
gnauit osee fil⁹ hela in samaria super
isrl̄ nouē annis: fecitq̄ malū corā do-
mino: s̄ nō licet reges isrl̄ qui añ eum fuerunt
Cōtra hunc ascēdit salmanasar rex assyriorū
et factus est ei osee seru⁹: reddebatq̄ illi tribu-
ta. **C**ūq̄ dep̄hēdisset rex assyriorū osee q̄ re-
bellare nitēs misisset nūcios ad **S**ua regē egypti:
ne p̄staret tributa regi assyriorū sic singu-
lis annis solit⁹ erat: obsedit eum et vincitū mi-
sit in carcerē: puagatusq̄ ē oēm terrā: et ascen-
dens samariā obsedit eā tribus annis. **A**nno
autē nono osee cepit rex assyriorū samariam: et
trāstulit isrl̄ in assyrios: posuitq̄ eos in haylā
et in aboz iuxta fluminē gozan in ciuitatib⁹ me-
dorū. **F**actū ē autē cū peccassent filij isrl̄ domi-
no deo suo q̄ eduxerat eos de terra egypti: de
manu **P**haraonis regis egypti: coluerunt

deos alienos: et ambulauerunt iuxta ritū gē-
tium quas p̄sumperat dñs in cōspectu filio-
rum israel et regum isrl̄ q̄ similiter fecerāt. **E**t
irritauerūt filij isrl̄ verbis nō rectis dñm deū
suū: et edificauerūt sibi excelsa in cunctis vrb̄
bus suis a turre custodū vsq̄ ad ciuitatē mu-
nitā. **F**ecerūtq̄ sibi statuas et lucos in oī col-
le sublimi: et subter oē lignū nemorosū: et ado-
lebāt ibi incensum sup aras in more gentium
quas trāstulerat dñs a facie eozū. **F**ecerūtq̄
vba pessima irritantes dñm: et coluerūt imū-
dicias de quib⁹ p̄cepit dñs eis ne facerēt v-
bum b̄. **E**t testificat⁹ ē dñs i isrl̄ et in iuda per
manū oīm p̄phetaz et vidētū dicēs. **R**euer-
timini a vjs vris pessimis et custodite p̄ce-
pta mea et cerimonias: iuxta oēm legem quā
p̄cepi p̄rib⁹ vris et sic misit ad vos i māu suo-
rū meoz p̄phetaz. **Q**ui vō audierūt: s̄ indu-
rauerūt ceruicē suā iuxta ceruicē patrum su-
ozū qui noluerūt obedire dño deo suo **E**t ab-
fecerunt legitima eius: et pactum qd̄ pepigit
cū p̄rib⁹ eoz et testificatiōes qb⁹ cōtestat⁹ est
eos: secutiq̄ sunt vanitates et vane egerunt et
secuti sunt gētes q̄ erāt p̄ circūitū eoz: sup q̄-
bus p̄cepit dñs eis vt nō facerēt sic et ille fa-
ciebāt. **E**t dereliquerūt oia p̄cepta dñi dī sui
fecerūtq̄ sibi cōstatiles duos vitulos et lucos
et adorauerūt vniuersam militiā celi. **S**erui-
erūtq̄ baal: et cōsecrabāt filios suos et filias su-
as p̄ ignē. **E**t diuinatiōib⁹ inseruiebāt et au-
gurijs: et tradiderunt se vt facerēt maluz corā
dño: et irritarent eū. **I**ratuq̄ ē dñs vehemē-
ter israel: et abstulit eos a cōspectu suo: et non
remāsit nisi trib⁹ iuda tñmodo **S**̄ nec ip̄e iu-
da custodiuit mādāta dñi dei sui: verūtū am-
bulauit in erroꝝibus isrl̄: q̄s operatus fuerat.
Proiecitq̄ dñs omne semen isrl̄: et afflixit eos
et tradidit eos in manu diripientiū: donec p̄-
ijceret eos a facie sua: ex eo iā tpe quo scissus
est isrl̄ a domo dauid: et p̄stituerunt sibi regē
hieroboā filiū nabath. **S**epauit em hierobo-
am isrl̄ a dño et peccare eos fecit peccatū ma-
gnū. **E**t ambulauerūt filij isrl̄ in vniuersis
peccatis hieroboam que fecerat: et nō recesserunt
ab eis vsq̄ quo dñs auferret isrl̄ a facie
sua: sicut locut⁹ fuerat in manu oīm seruoꝝ
suoꝝ p̄phetaz. **T**ranslatuq̄ est israel de ter-
ra sua in assyrios vsq̄ in diem hāc. **A**dduxit
autē rex assyriorū viros de babilone et de cu-
tha et de abaiath: et de emath: et de sapharua-
im: et collocauit eos in ciuitatib⁹ samarie p̄ fi-
lij isrl̄. **Q**ui possederūt samariā: et habitau-
erunt in vrb̄ib⁹ eius. **C**ūq̄ ibi habitare cepis-
sent nō timebāt dñm: et imisit eis dñs leones
qui interficiebāt eos. **N**ūciatūq̄ ē regi assyri-
ozū et dictum. **S**ētes quas trāstulisti et habi-

Regum

tare fecisti in ciuitatibus samarie ignorant legitima dei terre: et imisit in eos dominus leones et ecce interficiunt eos: et quod ignorat ritum dei terre. Precepit autem rex assyriorum dicens. Ducite illum unum de sacerdotibus quos inde captiuos adduxistis ut vadat et habitet cum eis: et doceat eos legitima dei terre. Igitur cum venisset unus de sacerdotibus his qui captiuus ducti fuerant de samaria: habitauit in bethel: et docebat eos quod coleret dominum. Et vnaqueque gens fabricata est deum suum. Posueruntque eos in phanis excelsis que fecerant samarite gens et gens in urbibus suis: in quibus habitabant. Viri enim babilonij fecerunt sochoth benoth: viri autem cutheni fecerunt nergel: et viri de emath fecerunt asina. Porro euci fecerunt nebaa et tharchan. Ibi autem que erant de sepharuaui conburebant filios suos igni. Adramelech et anamelech dijs sapharuaui: et nihilominus colebant dominum. Fecerunt autem sibi dominum nouissimis sacerdotes excelsorum: et ponebant eos in phanis sublimibus. Et cum dominum colerent: dijs quoque suis fuebant iuxta consuetudinem gentium de quibus translati fuerant samaria. Usque in presentem diem more sequuntur antiquum. Non timent dominum: neque custodiunt cerimonias eius atque iudicia et legem et mandatum quod precepit dominus filiis israel: quod cognouit israel: et percusserat cum eis pactum: et mandauerat eis dicens: Nolite timere deos alienos et non adoretis eos neque colatis eos: et non imoletis eis: sed dominum deum vestrum quem eduxit vos de terra egypti in fortitudine magna et in brachio extenso: ipsum timete et illum adorate et ipsi imolate. Cerimonias quoque et iudicia et legem et mandatum quod scripsit vobis custodite ut faciatis cunctis diebus: et non timeatis deos alienos. Et pactum quod percussit vobiscum nolite obliuisci: nec colatis deos alienos: sed dominum deum vestrum timete: et ipse eruet vos de manu inimicorum vestrorum. Illi vero non audierunt sed iuxta consuetudinem suam persistenter peperabant. Fecerunt igitur gentes iste timentes quidem dominum sed nihilominus idolis suis fuentes. Nam filij eorum et nepotes sic fecerunt presertim sui: ita faciunt usque in presentem diem.

XVIII

Anno tertio osee filij hela regis israel regnauit ezechias filius achaz regis iuda. Viginti quatuor annorum erat cum regnare cepisset: et viginti nouem annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius abisa filia zacharie. Fecitque quod erat bonum coram domino: iuxta omnia que fecerat dauid pater eius. Ipse dissipauit excelsa et contriuit statuas: et succidit lucos: confregitque serpentem ereum quem fecerat moyses. Siquidem usque ad illud tempus filij israel adolebant ei incensum. Vocauitque nomen eius nohesta. Et in domino deo israel sperauit. Itaque post eum non fu-

it similis eius de cunctis regibus iuda: sed neque in his que ante eum fuerunt: et adhesit domino: et non recessit a vestigijs eius: fecitque mandata eius que preceperat dominus moysi: unum et erat dominus cum eo: et in cunctis ad que precebat sapienter se agebat. Rebellaui quod contra regem assyriorum et non seruauit ei. Ipse percussit philisteos usque ad gazam: et omnes terminos eorum: a turre custodum usque ad ciuitatem munitam. Anno quarto regis ezechie que erat annus septimus osee filij hela regis israel ascendit salmanasar rex assyriorum samariam: et oppugnauit eam et cepit. Nam post annos tres anno sexto ezechie: id est nono anno osee regis israel: capta est samaria: et transtulit rex assyriorum israel in assyrios: collocauitque eos in havela et in aboz stuujs gozan in ciuitatibus medorum: quia non audierunt vocem domini dei sui: sed pregressi sunt pactum eius. Omniaque preceperat moyses seruus domini: non audierunt neque fecerunt. Anno quartodecimo regis ezechie ascendit sennacherib rex assyriorum ad vniuersas ciuitates iuda munitas et cepit eas. Tunc misit ezechias rex iuda nuncios ad regem assyriorum in lachis dicens. Dececaui. Recedeam: et omne quod imposueris mihi feram. Indixit itaque rex assyriorum ezechie regi iude trecenta talenta argenti et triginta talenta auri. Deditque ezechias omne argentum quod repletum fuerat in domo domini: et in thesauris regis. In tempore illo confregit ezechias valuas templi domini et laminas auri que super affixerat et dedit eas regi assyriorum. Misit autem rex assyriorum tarchan et rapsaris et rapsacen de lachis ad regem ezechiam cum manu valida hierusalem. Qui cum ascendissent venerunt hierusalem et steterunt iuxta aqueductum piscine superioris que est in via agrifilonis vocaueruntque regem. Egressus est autem ad eos eliachim filius helchie prespositus domus: et sobna scriba et ioabe filius asaph ac omnia iherusalem: dixitque ad eos rapsaces. Loquimini ezechie. Hec dicit rex magnus rex assyriorum. Que est ista fiducia que niteris? Forsitan in ista confidit: ut prestares te ad plium. In quo confidis ut audeas rebellare. An speras in baculo harudineo atque confracto egypto? Super quem si incubuerit homo comminatus ingredietur manum eius: et perforabit eam. Sic est pharao rex egypti: omnes que confidunt in eum. Quod si dixeritis mihi: in domino deo nostro habemus fiduciam: nonne iste est cuius abstulit ezechias excelsa et altaria et precepit iude et hierusalem ante altare sed adorabitis in hierusalem. Nunc igitur transite ad dominum meum regem assyriorum: et dabo vobis duo milia equorum: et videte an habere valeatis ascensores eorum. Et quomodo potestis resistere ante unum satrapam de seruis domini mei minimis? An fiduciam ha-

bet in egypto ppter currus & equites: Nun-
quid sine dñi voluntate ascendi ad locū istuz
vt demolirer eum. Dominus dixit mihi. Ascē-
de ad terrā hanc: & demolire eam. Dixerunt
autē eliachim filius helchie & sobna scriba et
ioabe: rapsaci. Precamur vt loquaris nobis
seruis tuis syriace: siquidem intelligim⁹ hanc
linguā & nō loquaris nobis iudaice audiente
populo qui est sup murum. Responditq; ei
rapsaces dicens. Nunquid ad dominū tuuz
& ad te misit me dominus: vt loquerer ser-
mones hos & nō potius ad viros q̄ sedent su-
per murū vt comedant stercorea sua: & bibant
vinam suā vobiscum. Stetit itaq; rapsaces:
& exclamauit voce magna iudaice: & ait. Au-
dite vba regis magni: regis assyriorum. Hec
dicit rex. Nō vos seducat ezechias. Nō em̄
poterit eruere vos de manu mea: neq; fiduci-
am vobis tribuat sup dñm dicēs. Eruens li-
berabit nos dñs: & non tradet ciuitas hec in
manu regis assyriorū. Nolite audire ezech iā
hec em̄ dicit rex assyriorum. Facite mecum
quod vobis est vtile: & egredimini ad me. Et
comedet vnusquisq; de vinea sua: & de ficu
sua. & bibetis aquas de cisternis vestris: do-
nec veniam & transferam vos in terrā que si-
milis ē terre vestre: in terram fructiferā & fer-
tilem vini: terrā panis & vinearum terram oli-
uarū & olei ac mellis: & viuētis: & nō moriemini.
Nolite audire ezechiam qui vos decipit:
dicens. Dñs liberabit nos. Nūquid libera-
uerunt dii gentium terrā suā de manu regi as-
syriorum. Ubi est deus emath & arphat Ubi
est deus sepharuaïm ana et aua? Nunquid li-
berauerunt samariam de manu mea. Qui nā
illi sunt in vniuersis dijs terrarū qui eruerūt
regionez suam de manu mea: vt possit eruere
dñs hierusalem de manu mea. Tacuit itaq;
popul⁹ & nō rñdebat ei quicq;. Siquidem p/
ceptum regis acceptant: vt nō responderēt ei
Venitq; eliachim fili⁹ helchie p̄posit⁹ dom⁹
& sobna scriba & ioabe fili⁹ asaph acōmenta-
rijs ad ezechiam scissis vestib⁹ & nūciauerūt
ei verba rapsacis.

XIX

Quē cū audisset ezechias rex scidit ve-
stimēta sua & opertus est sacco: igres-
susq; est domum dñi & misit eliachim
p̄positum domus: & sobnam scribam: & senes
de sacerdotibus optos saccis ad esaiam pro-
phetam filium amos Qui dixerūt. Hec dicit
ezechias. Dies tribulatiōis & increpationis
& blasphemie dies iste. Generunt filij vsq; ad
ptū: & vires nō hz pturiens. Si forte audiat
dñs de⁹ tu⁹ vniūsa vba rapsacis quem misit
rex assyriorū dñs su⁹ vt exprobraret deū viuē-
tem & argueret vobis q̄ audiuit dñs de⁹ tuus

& fac orationē p̄ reliquijs q̄ repte sunt. Ele-
nerūt q̄ sui regis ezechie ad esaiam. Dixitq;
eis esaias. Hec dicit dñs v̄ro. Hec dicit dñs
Noli timere a facie sermonum quos audisti
quib⁹ blasphemauerūt pueri regis assyriorū
me. Ecce ego imittam ei spm̄ & audiet nunciū
& reuertet in terrā suā: & delicias eum gladio
in terra sua. Reuersus est ergo rapsaces & in-
uenit regē assyriorū expugnantē lobnā. Au-
dicit em̄ q̄ recessisset de lachie. Cūq; audis-
set de tharacha rege ethiopic dicentes: ecce
egressus ē vt pugnet adūsum te: & iret contra
eum: misit nūcios ad ezechia dicēs. Hec dicit
te ezechie regi iuda. Nō te seducat dñs deus
tuus in quo habes fiduciam neq; dicas. Nō
tradet hierusalem in man⁹ regis assyriorum
Tu em̄ ipse audisti que fecerūt reges assyrio-
rum vniuersis terris: quō vastauerunt eas.
Nū ergo solus poteris liberari? Nunquid li-
berauerūt dii gentium singulos quos vastau-
erunt p̄res mei gozan videlicet & aran & re-
seph & filios eden qui erāt in thelassar. Ubi ē
rex emath & rex arphat & rex ciuitatū saphar-
uaïm ana & aua? Itaq; cū accepisset ezechias
litteras de manu nunciōrū & legisset eas: ascē-
dit in domū dñi & expandit eas coram domi-
no & orauit in conspectu eius dicens. Domi-
ne de⁹ israel qui sedes sup cherubin tu es de⁹
solus regum omnīū terre tu fecisti celū & terrā.
Inclina aurem tuam & audi. Aperi domine
oculos tuos & vide: & audi oīa vba sennache-
rib: q̄ milit vt exprobraret nobis deū viuētē.
Vere dñe dissipauerūt reges assyriorū gētes
& terras oīm: & miserūt deos eoz in ignē. Nō
em̄ crāt dij: s̄ opa manūū hoīm ex ligno & la-
pide: & pdiderunt eos. Nūc igit dñe deus n̄r
saluos nos fac de manu eozū vt sciāt oīa re-
gna tre q̄ tu es dñs de⁹ sol⁹. Misit autē esai-
as fili⁹ amos ad ezechia dicēs. Hec dicit domi-
nus de⁹ isrl. Que dep̄catus es me sup senna-
cherib rege assyriorū: audiui. Iste ē v̄mo quē
locut⁹ ē dñs de eo. Spreuit te & subfannauit
te v̄go filia syon: post tergū tuū caput mouit
filia hierlm. Cui exprobrasti & quem blasphe-
mast: Cōtra quē exaltasti vocē tuā & eleua-
sti in excelsū oculos tuos: Cōtra sc̄m isrl. Per
manūū fuoz tuoz exprobrasti dño & dixisti
In multitudine currūū meoz ascendi excelsa
montiū in sūmitate libani: & succidi sublimes
cedros ei⁹ & electas abietes illi⁹. Et igressus
sū vsq; ad ēminos ei⁹: & saltū carmeli ei⁹ succi-
di. Et bibi aq̄s alienas: & siccaui vestigijs pe-
dum meozū oēs aquas clausas. Nūquid nō
audisti quid ab initio fecerim. Ex dieb⁹ anti-
quis plasmavi illud: & nūc adduxi. Eruntq;
in ruinā colliū cōpugnantium ciuitates mu-

nite. Et q̄ sedent in eis humiles manu. Con-
tremuerūt z cōfusi sunt: facti sunt velut fenuz
agri: z virēs herba tectoꝝ: que arefacta ē aū,
q̄ veniret ad maturitatē. Habitaculū tuū z
egressum tuum z introitū tuū z viā tuā ego p̄-
sciui: z furoꝝ tuum cōtra me. Infanisti in me
z supbia tua ascēdit in aures meas. Ponam
itaq; circulū in narib; tuis z chamū in labijs
tuis z reducā te in viā p̄ quā venisti. Tibi au-
tem ezechia hoc erit signum. Comede h̄ anno
que repperis: in secundo aut̄ anno que spōte
nascunt. Porro in tertio anno seminate z me-
tite: plantate vineas z comedite fructus earū.
Et q̄d cūq; reliquū fuerit de domo iuda: mit-
tet radicē deorsum: z faciet fructū sursum. De
hierlm̄ quippe egredient̄ reliquie: z q̄d salue-
tur de monte syon. Zelus dñi exercitiū faci-
et hoc. Quā obrem hec dicit dñs de rege assy-
riorum. Nō ingrediet̄ vrbē hanc nec mittet i-
eam sagittā nec occupabit eā clypeus: nec cir-
cūdabit eā munitio. Per viam qua venit re-
uertet̄: z ciuitatē hanc nō ingrediet̄ dicit dñs.
Protégāq; vrbē hanc z saluabo eam ppter
me z ppter dauid seruū meū. Factum ē igit̄
in nocte illa venit angel; dñi: et percussit in ca-
stris assyriorum cētum octoginta q̄nq; milia.
Cūq; dilucto surrexisset vidit oia corpa mor-
tuoꝝ: z recedens abiit. Et reuersus est senna-
cherib rex assyrioꝝ: z māsit in ninive. Cūq;
adoraret i tēplo nersach deū suū: adramelech
z sarasar filij ei; percussert eum gladio: fugerūt
q; in terrā armenioꝝ: z regnavit asaraddon
filius eius pro eo. XX

In dieb; illis egrotavit ezechias vsq;
ad mortē: z venit ad eum esaias filius
amos pphetes: dixitq; ei. Hec dicit
dñs deus. Precipe domui tue. Porri em̄
tu z nō viues. Qui puerit facie suā ad parie-
tem: z oravit dñm dicens. Obsecro dñe: me-
mento queso quō ambulauerim corā te in ve-
ritate z in corde pfecto: z q̄d placitū est corā
te fecerim. Fleuit itaq; ezechias fletu magno
Et anteq; egredere; esaias mediā ptem atriij
factus ē vmo dñi ad eūz dicens. Reuere z dic
ezechie duci p̄li mei. Hec dicit dñs deus da-
uid p̄ris tui. Audiui orationē tuā: z vidi la-
chrymā tuā z ecce sanauī te. Die tertio ascen-
des templū dñi: z addā dieb; tuis q̄ndeci an-
nos. Sed z de manu regis assyrioꝝ liberabo
te z ciuitatē hanc: z ptegam vrbē istā ppter
me z ppter dauid fruum meū. Dixitq; esaias
Assertem tibi massam ficorū. Quā cū attulis-
sent z posuissent sup vlcus eius: curatus est.
Dixerat aut̄ ezechias ad esaiā. Qd̄ erit signū
q; dñs me sanabit: z q; ascēsur; sū die t̄tia tē-
plū dñi? Cui ait esaias. Hoc erit signū a dño

q; factur; sit dñs s̄monē quē locut; est. Vis
vt ascēdat ymbra decē lineis: aut vt reuertat̄
vt totidē gradib;. Et ait ezechias. Facile ē
ymbā crescere decē lineis. Nec h̄ volo vt fi-
at: s̄ vt reuertat̄ retroꝝsum decem gradibus.
Inuocauit itaq; esaias ppheta dñm: z redu-
xit ymbā p̄ lineas q̄b; iā descēderat in hozo-
logio achaz retroꝝsum decē gradib;. In tēpe
illo misit merodach baladan filij baladā rex
babylonioꝝ s̄fam z munera ad ezechiā. Audi-
erat em̄ q; egrotasset ezechias. Letatus ē au-
tem in aduentu eoꝝ ezechias: z ostendit eis do-
mū aromatū z aurū z argētum z pigmēta va-
ria: vnguēta quoq; z domū valoz suozum z
oīnia que h̄re poterat in thesauris suis. Nō
fuit vbi qd̄ nō mōstrasset eis ezechias in do-
mo sua z in oīni potestate sua. Venit aut̄ esai-
as ppheta ad regē ezechiā: dixitq; ei. Quid
dixerūt viri isti aut vñ venerūt ad te? Cui ait
ezechias. De terra longinq; venerūt ad me d̄
babylone. At ille r̄ndit. Quid viderūt in do-
mo tua? Ait ezechias. Oīnia q̄cūq; sunt i do-
mo mea viderūt. Nihil ē qd̄ nō mōstrauerim
eis i thesauri; meis. Dixit itaq; esaias ezechie
Audi s̄monē dñi. Ecce dies venient: et aufer-
ent̄ oīnia que sunt in domo tua: z que cōdi-
derūt p̄res tui vsq; in diē h̄ac in babylonem.
Nō remanebit q̄cūq; ait dñs. S; z de filiis tu-
is q̄ egredient̄ ex te q̄s generabis tollentur et
erūt eunuchi in palatio regis babylonis. Vi-
xit ezechias ad esaiam. Bon; ē s̄mo dñi quez
locut; ē. Sit m̄ pax z v̄itas in diebus meis.
Reliq; aut̄ s̄monū ezechie z ois fortitudo ei;
z quō fecerit piscinā z aqueductū: z introdu-
xerit aq; in ciuitatē: nōne hec scripta sunt in
libro s̄monum diez regū iuda: Dormiuitq;
ezechias cū p̄rib; suis: z requit manasses fili-
us eius pro eo. XXI

Dodeci annoꝝ erat manasses cuz re-
gnare cepisset: z q̄nq; ginta q̄nq; ānis
requit in hierlm̄. Nōmē m̄ris ei; aph-
siba. Fecitq; malum in conspectu domini i-
uxta idola gentium quas deleuit domin; a fa-
cie filioꝝum israel. Conuersusq; est et edifica-
uit excelsā que dissipauerat ezechias pat̄ ei;
et erexit aras baal et fecit lucos sicut fecerat
achab rex israel: et adorauit omnem militiam
celi z coluit eā. Extruxitq; aras in domo do-
mini de qua dixit dominus in hierusalem po-
nam nomen meum: z extruxit altaria vniuer-
se militie celi: in duobus atrijs templi domini.
Et traduxit filium suum p̄ ignē: z ariolat; est
z obseruabat auguria z fecit phitones: z aru-
spices multiplicauit: vt faceret malū corā do-
mino z irritaret eum. Posuit q; idolum lu-
ci quem fecerat in templo dñi: sup q̄ locutus

ē dñs ad dauid ⁊ ad salomonē filiū ei⁹. In tē-
 plo h̄ ⁊ in hierl̄m quā elegi de cūctis tribub⁹
 isrl̄: ponā nomē meū in sempiternū: ⁊ vltra non
 faciā cōmoueri pedē isrl̄ de t̄ra quā dedi p̄ri-
 bus eoꝝ: si tñ custodierint ope om̄ia q̄ p̄cepi
 eis: ⁊ vniūsam legē quā mādaui eis fu⁹ me⁹
 moyses. Illi v̄o nō audierūt: sed seducti sunt
 a manasse: vt facerent malū sup gētes q̄s con-
 truiuit dñs a facie filiorū isrl̄. Locutusq; ē dñs
 in manu seruoꝝ suoz p̄phetaz dicēs. Quia
 fecit manasses rex iuda abominaciones istas
 pessimas sup oia que fecerūt amozrei añ eum
 ⁊ peccare fecit etiā iudā in imūdit̄is suis: pro-
 p̄terea hec dicit dñs de⁹ isrl̄. Ecce ego inducā
 mala sup hierl̄m ⁊ iudā: vt quicūq; audierit
 tinniat ambe aures ei⁹. Et extēdā sup hierusa-
 lem funiculū sam arie ⁊ pond⁹ domus achab
 ⁊ delebo hierl̄m sic deleri solēt tabule. Delēs
 vertā ⁊ ducā crebrī⁹ stilū sup faciē ei⁹. Dimit-
 tā v̄o reliq̄as hereditat̄ mee ⁊ tradā eas i ma-
 nus inimicorū ei⁹: erūtq; in vastitatē ⁊ i rabi-
 nā cūctis adūsarijs suis eo q̄ fecerint malum
 corā me ⁊ pseuerauerint irritātes me ex die q̄
 egressi sūt p̄res corū ex egypto vsq; ad hāc di-
 em. In sup ⁊ sanguinē innocūiū sudit manas-
 ses multū nimis donec impleret hierl̄m vsq;
 ad os: absq; peccat̄ suis q̄b⁹ peccare fecit iu-
 dam vt faceret malū corā dño. Reliq; aut ser-
 monū manasse ⁊ vniūsa q̄ fecit: ⁊ pctū ei⁹ qd̄
 peccauit: nōne hec scripta sunt in libro s̄mo /
 nū dierū regum iuda: Dormiuitq; manasses
 cū p̄rib⁹ suis ⁊ sepult⁹ ē in horto dom⁹ sue in
 horto ozam ⁊ regnauit amon fili⁹ ei⁹ p̄ eo. **U**
 gintiduoꝝ annoz erat amon cū regnare ce-
 pisset: duob⁹ quoq; annis regnauit in hierl̄m
 Nomē m̄ris ei⁹ messallemeth filia arus de ie-
 theba. Fecitq; malū in p̄spectu dñi sic fecerat
 manasses p̄ ei⁹: ⁊ ambulauit in oī viā p̄ quā
 ambulauerat p̄ ei⁹: seruauitq; imūdit̄is q̄b⁹
 fuiebat p̄ ei⁹ ⁊ adorauit eas: ⁊ dereliquit dñz
 deū patrū suoz ⁊ nō ābulauit in viā dñi. **T**
 tēderūtq; ei insidias sui sui ⁊ infecerūt regē
 in domo sua. Percussit aut p̄s t̄re oēs q̄ cō-
 iurauerāt p̄tra regē amon: ⁊ p̄stituerūt sibi re-
 gē iosiā filiū ei⁹ p̄ eo. Reliq; aut s̄monū amō
 que fecit: nōne hec scripta sunt in libro s̄mo-
 nū diez regū iuda: Sepelierūtq; eū in sepul-
 cro suo in horto ozam: ⁊ regnauit ozias filius
 eius pro eo. XXII

Octo annoꝝ erat iosias cū regre cepis-
 set: ⁊ trigita vno āno reguit in hierl̄m
 Nomē m̄ris ei⁹ ydida filia phadaiā d̄
 bethsechat. Fecitq; qd̄ placitū erat corā dño
 ⁊ ābulauit p̄ oēs vias dauid p̄ris sui. **N**ō de-
 clinauit ad dexterā siue ad sinistrā. Anno au-
 tem octauodecimo regi iosie misit rex saphat

filiū asia filij messullā scribā tēpli dñi dicēs ei
Vade ad helchiā sacerdotē magnū vt p̄fle-
 pecunia q̄ illata ē in tēplū dñi quā collegerūt
 ianitores tēpli a plo: deturq; fabris p̄ p̄posi-
 tos dom⁹ dñi. Qui ⁊ distribuāt eā his q̄ ope-
 rant in templo dñi ad instauranda fartatecta
 templi tignarijs videlicet ⁊ cemētarijs: ⁊ his
 qui interrupta cōponunt: ⁊ vt emant ligna ⁊
 lapides de lapicidinīs ad instaurandū tēplū
 dñi. Verātñ non supputet̄ eis argentū qd̄ ac-
 cipiunt sed in pt̄ate habeāt ⁊ in fide. **S**xit at
 helchias pontifex ad saphā scribā. **L**ibrū le-
 gis repperi in domo dñi. **P**editq; helchias
 volumen saphā scribe: q̄ ⁊ legit illud. **V**enit
 quoq; saphan scriba ad regem: ⁊ renunciauit
 ei qd̄ p̄cepat: ⁊ ait. **C**onflauerunt serui tui pe-
 cuniā que repta est in domo dñi: et dederunt
 vt distribuere fabris ac p̄fectis operū tem-
 pli domi. **M**arrauit quoq; saphan scriba re-
 gi dicēs. **L**ibrū dedit mihi helchias sacerdos
Quē cum legisset saphan corā rege: et audis-
 set rex verba libri legis dñi: scidit vestimenta
 sua ⁊ p̄cepit helchie sacerdoti ⁊ achichaz filio
 saphan ⁊ achoboz filio micha et saphan scri-
 be ⁊ asaie suo regis dicēs. **I**te ⁊ p̄sulte dñm
 sup me ⁊ sup plo ⁊ sup oī iuda ⁊ de v̄bis vo-
 luminis istius qd̄ inuentū ē. **M**agna enī ira
 dñi succensa ē cōtra nos: quia non audierunt
 p̄res nostri verba libri hui⁹ vt facerent oē qd̄
 scriptum ē nobis. **V**erūt itaq; helchias sacer-
 dos ⁊ achichā ⁊ achoboz ⁊ saphan ⁊ asaia ad
 oldā p̄phetez vxorē sellū filij thecūe filij aras
 custodis vestium que habitabat in hierusalē
 in secunda: locutiq; sunt ad eā. **E**t illa r̄ndit.
Hec dicit dñs deus isrl̄. **D**icite viro qui mi-
 sit vos ad me. **H**ec dicit dñs. **E**cce ego addu-
 cam mala sup locum istuz: ⁊ sup habitatores
 eius: om̄ia v̄ba legis que legit rex iuda: quia
 dereliquerūt me: ⁊ sacrificauerūt dñs alienis
 irritātes me in cunctis opibus manuū suarū
Et succendet̄ indignatio mea in loco h̄ et nō
 extinguet̄. **R**egi aut iuda q̄ misit vos vt con-
 suleretis dñm: sic dicetis. **H**ec dicit dñs deus
 isrl̄. **P**ro eo q̄ audisti v̄ba voluminis ⁊ p̄ter-
 ritum ē cor tuū ⁊ humiliat⁹ es corā dño: audi-
 tis s̄monib⁹ p̄tra locum istum ⁊ habitatores
 ei⁹: q̄ videlicet fierēt in stuporē ⁊ i maledictū
 ⁊ scidisti vestimēta tua: et fleuisti coram me et
 ego audiui ait dñs: idcirco colligā te ad p̄res
 tuos: ⁊ colligeri ad sepulcrū tuū i pace vt nō
 videāt oclī tui om̄ia mala q̄ introducturū sum
 sup locum istum. XXIII

Renūciauerūt regi qd̄ dixerat: q̄ mi-
 sit: ⁊ p̄gregati sūt ad eū oēs senes iuda
 ⁊ hierl̄z: ascēditq; rex tēplū dñi ⁊ oēs
 viri iuda: vniūsi q̄ habitabāt i hierl̄z cū eo sacer

Regum

dotes et prophete et ois populus a puo usque ad ma-
 gnū: legitque cunctis audientibus omnia verba libri
 federis que inuentus est in domo domini. **S**teritque rex
 super gradū et sedens percussit coram domino: ut ambu-
 larent post dominum: et custodiret precepta eius et tes-
 timonia et ceremonias in omni corde et in tota
 anima: et suscitaret verba federis huius que scripta erant
 in libro illo. **A**cciditque plus pacto. **E**t prece-
 pit rex helchie pontifici et sacerdotibus secundi
 ordinis et ianitoribus ut pingerent de templo do-
 mini omnia vasa que facta fuerant baal et in lico
 et vniuersa militie celi et combussit ea foris hie-
 rusalem in conualle cedron et tulit puluerem eo-
 rum in bethel. **E**t deleuit auruspices que posue-
 rant reges iuda ad sacrificandū in excelsis per
 ciuitates iuda et in circūitu hierusalē: et eos que
 adolebant incensum baal et soli et lune et duode-
 cim signis et omni militie celi. **E**t efferrī fecit lu-
 cum de domo domini foras hierusalem in conualle ce-
 dron et combussit eum ibi et redegit in puluere: et
 piccit super sepulchra vulgi. **D**estruxitque edi-
 culas effeminatorum que erant in domo domini: per
 quas mulieres texebant quasi domunculas luci.
Cogregauitque omnes sacerdotes de ciuitatibus
 iuda: et cōtaminauit excelsa vbi sacrificabant
 sacerdotes: de gabaa usque bethabee. **E**t destru-
 xit aras portarū in introitu ostij ioseph principis
 ciuitatis quod erat ad sinistram porte ciuitatis.
Verūm non ascendebant sacerdotes excelsorum
 ad altare domini in hierusalem: sed tamen comedebant azyma
 in medio fratrum suorum. **C**ōtaminauitque topbet
 quod est in conualle filij ennon: ut nemo consecraret
 filium suum aut filiam per ignem moloch. **A**bstulitque
 eque que dederant reges iude soli in introitu tem-
 pli domini iuxta exedram nathamelech eunuchi que
 erat in pharurim: currus autem solis combussit igni.
Altaria quoque que erant super tecta cenaculi achaz
 que fecerant reges iuda: et altaria que fecerat ma-
 nasses in duobus atrijs templi domini destruxit rex
 et cucurrit inde et disposuit cinerem eorum in toren-
 tem cedron. **E**xcelso quoque que erant in hierusalem ad de-
 xteram parte montis offensiuus que edificauerat salo-
 mon rex israel in astaroth idolo sidoniorum et cha-
 mos offensionis moab: et melchon abominati-
 oni filiorum ammon polluit rex: et cōtriuuit statu-
 as: et succidit lucos: repleuit loca eorum ossibus
 mortuorum. **I**nsuper et altare quod erat in bethel et
 excelsum quod fecerat hieroboam filius nabath que
 peccare fecit israel: et altare illud excelsum destru-
 xit atque combussit et cōminuit in puluere: succē-
 ditque etiam lucū. **E**t puerus iofias vidit ibi se-
 pulchra que erant in monte: misitque et tulit ossa dese-
 pulchris: et combussit ea super altare: et polluit il-
 lud iuxta verbum domini quod locutus est vir dei que pre-
 dixerat verba hec. **E**t ait. **Q**uis est titulus ille que
 video. **R**esponderuntque ei ciues vrbis illius sepul-

chris est homo dei que venit de iuda et predixit verba
 hec que fecisti super altare bethel. **E**t ait. **D**imit-
 te eum. **N**emo commoueat ossa eius. **E**t ita ma-
 serunt ossa illi: cum ossibus prophete que venerat de sa-
 maria. **I**nsuper et omnia phana excelsorum que erant in
 ciuitatibus samarie que fecerant reges israel ad irri-
 tandū dominum: abstulit iofias et fecit eis secundum omnia
 opera que fecerat in bethel. **E**t occidit vniuersos
 sacerdotes excelsorum que erant ibi super altaria: et
 combussit ossa humana super ea. **R**euersusque est
 hierusalem et precepit omni populo dicens. **F**acite pha-
 se domino deo vestro: secundum quod scriptum est in libro fede-
 ris huius. **N**ec enim factum est phase tale a diebus iu-
 dicij que iudicauerunt israel et omnium dierum regum isra-
 el et regum iuda: sicut in octauodecimo anno re-
 gis ioseph factum est phase istud domino in hierusalem.
Sed et phitones et ariolos et figuras idolorum et
 imudicias et abominationes que fuerunt in ter-
 ra iuda et hierusalem abstulit iofias ut statueret
 verba legis que scripta sunt in libro que inue-
 nit helchias sacerdos in templo domini. **S**itis illi
 non fuit ante eum rex: que reuertere ad dominum in omni
 corde suo et in tota anima sua et vniuersa virtute sua
 iuxta omnem legem moysi: neque post eum surrexit
 filius illi. **V**erū tamen non est auersus dominus
 ab ira furoris sui magni: quo iratus est furor eius
 contra iudam propter irritationes quibus pro-
 uocauerat eum manasses. **D**ixit itaque domi-
 nus. **E**tiam iudam auferam a facie mea sicut
 abstuli israel et periciam ciuitatem hanc quam elegi
 hierusalem et domum de qua dixi: erit nomen meum
 ibi. **R**eliqua autem verborum ioseph et vniuersa que
 fecit: nonne hec scripta sunt in libro verborum die-
 rum regum iuda? **I**n diebus eius ascendit pha-
 rao nechao rex egypti contra regem assyriorum
 ad flumen eufraten. **E**t abiit iofias rex iuda
 in occursum eius: et occisus est in mageddo cum
 vidisset eum. **E**t portauerunt eum serui sui mor-
 tuum de mageddo et portulerunt in hierusalem
 et sepelierunt eum in sepulchro suo. **T**ulitque plus
 terre ioachaz filium ioseph: et vnterunt eum: et con-
 stituerunt eum regem pro patre suo. **A**gintitrium an-
 norum erat ioachaz cum regnare cepisset: et tri-
 bus mensibus regnauit in hierusalem. **N**omen ma-
 tris eius amithal: filia hieremie de lobna. **E**t
 fecit malum coram domino: iuxta omnia que fece-
 rant patres eius. **V**inxitque eum pharao ne-
 chao in rebblatha: que est in terra emath: ne re-
 gnaret in hierusalem. **E**t imposuit multam trecentū
 talentis argenti: et talento auri. **R**egemque con-
 stituit pharao nechao heliachim filium ioseph
 pro iofia patre eius: vertitque nomen eius ioachim
 porro ioachaz tulit et duxit in egyptum. **A**r-
 gentum autem et aurum dedit ioachim pharaoni cum
 indixisset terre per singulos ut conferret iuxta
 preceptum pharaonis. **E**t vnumquodque iuxta vi-

res suas exegit tā argentū q̄ aurum de pplo terre: vt daret pharaoni necbao. **U**iginti-
q̄ annorū erat ioachim cū regnare cepisset: et
vndecim annis regnauit in hierlm̄. **N**omen
m̄ris eius zebida filia phadaia d̄ ruma. **E**t fe-
cit malū corā d̄no: iuxta om̄ia que fecerat pa-
tres eius. **XXIII**

In dieb' ei' ascēdit nabuchodonosor
rex babylonis: et fact' ē ei ioachi' su'
trib' annis: et rursus rebellauit p̄tra
eū. **I**mmisitq̄ ei d̄ns latrūculos chaldeorū et
latrūculos syrie et latrūculos moab et latru-
culos filiorū ammon: et imisit eos in iudaz vt
dispderēt eū iuxta v̄bū d̄ni qd̄ locut' fuerat
p̄ suos suos pphetas. **F**actū ē autē h̄ p̄ v̄bū
d̄ni p̄tra iudā vt auferret eū corā se p̄p̄tā
manasse quē effudit et impleuit hierlm̄ cruore in-
nocentiū: et ob hāc rem noluit deus ppitiari
Reliq̄ autē s̄monū ioachim et vniuersa q̄ fecit
nōne hec scripta sunt in libro s̄monū dierum
regū iuda: **E**t dormiuit ioachim cū p̄rib' su-
is: et regnauit ioachi' fili' ei' p̄ eo. **E**t vltra nō
addidit rex egypti vt egredere' de terra sua.
Tulerat enī rex babylonis a riuo egypti vsq̄
ad fluuiū eufraten oia q̄ fuerant regis egypti
Decē et octo annorū erat ioachim cū regnare
cepisset: et trib' mētib' regnauit in hierusalē.
Nomē m̄ris ei' noescha filia belnathan d̄ hie-
rusalē. **E**t fecit malū corā d̄no: iuxta oia q̄ fe-
cerat p̄ ei'. **I**n tpe illo ascēderunt s̄ui nabu-
chodonosor regi babylonis in hierusalē et cir-
cūdata ē vrbs munitiōib'. **V**enitq̄ nabucho-
donosor rex babylonis ad ciuitatē cū s̄uis su-
is: vt oppugnarent eā. **E**gressusq̄ ē ioachim
rex iuda ad regē babylonis ipse et m̄r ei' et ser-
ui ei' et p̄ncipes ei' et eunuchi ei': et suscepit eū
rex babylonis anno octauo regni sui. **E**t pro-
tulit inde oēs thesauros dom' d̄ni et thesau-
ros dom' regie: et concidit vniūsa vasa aurea
q̄ fecerat salomō rex isrl' in tēplo d̄ni iuxta ver-
bū d̄ni et trāstulit oēm hierlm̄ et vniūsos p̄nci-
pes: et oēs fortes exercit' decē milia in capti-
uitatem et oēm artificē et inclusorē: nihilq̄ re-
lictū est exceptis pauperib' p̄li' s̄re. **T**ranstu-
lit q̄ ioachim in babylonē: et matrem regis et
vros regis et eunuchos regis et iudices ter-
re duxit in captiuitatem de hierlm̄ in babylō-
nem: et oēs viros robustos septē milia et arti-
fices et inclusores mille oēs viros fortes et bel-
latores: duxitq̄ eos rex babylonis captiuos
in babylonē. **E**t cōstituit mathathīā patrū
ei' p̄ eo: iposuitq̄ nomen ei sedechiā. **A**icēsi-
mū et p̄mū annū etati habebat sedechias cū
regnare cepisset: et vndecim ānis regnauit in
hierlm̄. **N**omē m̄ris ei' erat amithal filia hie-

remie de lobna. **E**t fecit malū corā d̄no iuxta
oia que fecerat ioachim. **T**rascebat enī domi-
nus p̄tra hierlm̄ et p̄tra iudā: donec p̄iceret
eos a facie sua. **R**ecessitq̄ sedechias a rege ba-
bylonis. **XXV**

Actū ē autē anno nono regni ei' mēse
decimo: decima die mēsis veit nabu-
chodonosor rex babylonis ipse et ois
exercit' ei' in hierlm̄ et circūderūt eā: et extruxerūt
in circūitu ei' munitiōes. **E**t clausa ē ciui-
tas atq̄ vallata vsq̄ ad vndecimū annū regi
sedechie nona die mēsis. **P**renaluit fames in
ciuitate: nec erat panis p̄lo terre. **E**t interrup-
ta ē ciuitas: et oēs viri bellatores nocte fuge-
rūt p̄ viā porte q̄ ē inē duplicē murum ad hoz-
tū regis. **H**orro chaldei obsidebāt in circūi-
tu ciuitate. **F**ugit itaq̄ sedechias p̄ viā q̄ du-
cit ad cāpestria solitudinis. **E**t p̄secut' ē exer-
cit' chaldeorū regē cōprehēditq̄ eū in plani-
tie hiericho: et oēs bellatores q̄ erāt cū eo di-
sp̄si sūt et reliqrūt eū. **A**prehēsum q̄ regē du-
xerūt ad regē babylonis in rebblata: q̄ locu-
tus ē cū eo iudiciū. **F**ilios autē sedechie occi-
dit corā eo: et oculos ei' effodit vinxitq̄ eum
cathenis et adduxit i babylonē. **M**ēse quinto
septima die mēsis ipse ē ann' nonus decim' re-
gis babylonis venit nabuzardan p̄nceps ex-
ercitus seruus regis babylonis in hierusalē
et succēdit domū d̄ni et domū regis et domos
hierlm̄: oēmq̄ domū cōbussit igni: et muros
hierlm̄ in circūitu destruxit ois exercit' chal-
deorū q̄ erat cū p̄ncipe militum. **R**eliquam
autē p̄li' p̄tem q̄ remāserat in ciuitate: et perfu-
gas q̄ trāsfugerant ad regē babylonis: et reli-
quū vnulg' trāstulit nabuzardan p̄nceps mi-
litie: et d̄ pauperib' s̄re reliq̄t vinitores et agri-
colas. **C**olūnas autē ereas que erant in domo d̄ni
cōfregērūt chaldei: et trāstulerunt es omne in
babylonem. **O**llas quoq̄ ereas et trullas: et
tridentes et cyphos et mortariola: et om̄ia va-
sa erea: in quibus ministrabāt. tulerunt: nec
nō et thuribula: et phialas. **Q**ue aurea aurea
et que argētea argētea: tulit p̄nceps militie id
est: columnas duas: mare vnum et bases q̄s
fecerat rex salomon in temp̄o domini. **M**on
erat pondus eris: omnium vaso: um. **D**ecē et
octo cubitos altitudinis habebat columna
vna et capitellum ercum super se altitudinis
triū cubitorum: et retiaculum et malograna-
ta super capitelluz columnę: omnia erea. **S**i-
milē et colūna secunda habebat ornatū. **L**u-
lit quoq̄ p̄nceps militie saraiam sacerdotē
p̄mum: et sophoniam sacerdotem secundum
et tres ianitores: et de ciuitate eunuchū vnuz
q̄ erat p̄fectus sup bellatores viros: et quinq̄

¶ Paralipomenon

viros de his qui steterat corā rege: q̄s repe-
rit in ciuitate: ⁊ sopher p̄ncipē exercitus qui
p̄babat tyros de p̄lo ēre: ⁊ sex viros e vul-
go q̄ inuenti fuerāt in ciuitate. Quos tollens
nabuzardan p̄nceps milituz duxit ad regē
babylonis in rebblatha: p̄cussitq; eos rex ba-
bylonis ⁊ interfecit eos in rebblatha in terra
emath. Et translatus est iuda de fra sua. Po-
pulo aut̄ qui relictus erat in terra iuda quem
dimiserat nabuchodonosor rex babylonis p̄-
fecit godoliam filiuꝝ aichan filij saphan. Q̄d
cū audissent oēs duces militū ip̄i ⁊ viri q̄ erāt
cū eis videlicet q; constituisset rex babylonis
godoliam venerunt ad godoliam in maspha
hismael filius nathanie: ⁊ iohānā filiꝝ zaree ⁊
sareia filiꝝ thanameth netophatites: ⁊ iaconi-
as filiꝝ maachari: ip̄i ⁊ socij eorū. Iurauitq;
godolias ip̄is ⁊ socijs eorū dicēs. Nolite ti-
mere seruire chaldeis. Manete in terra ⁊ ser-
uite regi babylonis: ⁊ bñ erit vobis. Factū ē
aut̄ in mēse septimo venit hismael filiꝝ natha-
nie filij elisama de semine regio ⁊ decē viri cū
eo: p̄cusserūtq; godoliam q̄ ⁊ mortuus ē: sed
⁊ iudeos ⁊ chaldeos q̄ erant cum eo in mas-
pha. Cōsurgensq; ois p̄ls a puo vsq; ad mag-
num ⁊ p̄ncipes militum venerūt in egyptuz
timētes chaldeos. Factum est vero in anno
tricesimo septimo trāsmigratiōis ioachim re-
gis iude: mense duodecimo vicesima ⁊ septi-
ma die mensis: subleuauit euilmerodach rex
babylonis anno quo regnare ceperat caput
ioachim regi iuda de carcere et locutus est ei
benigne. Et posuit thronū eius sup̄ thronuz
regum qui erant cum eo in babylone: ⁊ muta-
uit vestes eius quas habuerat in carcere: et
comedebat panē semp̄ in conspectu eius cū-
ctis diebus vite sue: annonā quoq; cōstituit
ei sine intermissione que ⁊ dabatur ei a rege p̄
singulos dies omnibus diebus vite sue.

Explicit secūdus liber Ba-
lachim. i. regum quartus.

Incipit p̄fatio sancti hieronymi in librum
dabrielamin: qui est paralipomenon: q̄d nos
dicere possumus verba dierum.

Tantus ac t̄lis ē liber iste vt abs-
q; illo si quis scientiā scriptura-
rū sibi voluerit arrogare semet-
ipsum irrideat: per singula q̄p-
ne noia iuncturasq; verborum
⁊ p̄termisse in libris regum tangunt̄ historie
⁊ innumerabiles explicant̄ euāgelij questio-
nes. Sed si septuaginta interpretū: pura: ⁊ vt
ab eis in grecū versa ē editio p̄manēt sup̄flue
mi chromat̄i ep̄orum sanctissime atq; doctissi-
me ipelleres vt hebreā tibi volumina latino

sermone transferrem. Q̄d eñ semel aures ho-
minū occupauerat ⁊ nascentis ecclie roborā-
uerat fidem: iustū erat etiā nro silentio cōpro-
bari. Nūc vō cū p̄ varietate regionū diuer-
sa serant̄ exemplaria: ⁊ germana illa antiqua
q; translatio corrupta sit atq; violata: n̄fi ar-
bitrij putes: aut e pluribꝝ iudicare q̄d verum
sit: aut nouū opus in veteri ope eudere: illu-
dentibusq; iudeis: cornicū (vt dicit̄) oculos
cōfigere. Alexandria ⁊ egyptus in septuagin-
ta suis esichii laudat̄ autorē: cōstātinopolis
vsq; ad antiochiaꝝ luciant̄ martyri exēplaria
p̄bat. Q̄dē inē has p̄intie palestinos co-
dices legunt: quos ab origine elaboratos eu-
sebius ⁊ pamphilꝝ vulgauerūt. Totusq; or-
bis hac inter se trifaria varietate cōpugnat.
Et certe origenes nō solum exemplaria cōpo-
nit quatuor editionū e regione singula verba
describens: vt vnꝝ dissentiens statim ceteri in-
ter se cōsentieribꝝ arguat̄. sed q̄d maioris au-
dacie ē: in editiōe septuaginta theodotionis
editionē miscuit. astericis designās q̄ minus
fuerint. ⁊ virgulis que ex sup̄fluo videbātur
apposita. Si igit̄ alijs licuit nō tenē q̄d semel
susceperant. ⁊ post septuaginta cellulas q̄ vul-
go sine autore iactant̄ singulas cellulas ape-
rere hocq; in ecclesijs legif̄ q̄d septuaginta
nescierūt. cur me nō suscipiant latini mei q̄ i-
uiolata editiōe veteri ita nouā cōdidit: vt la-
borē meū hebreis ⁊ q̄d his maiꝝ ē p̄lis auto-
ribꝝ cōprobē? Scripsi nup̄ libroz de optimo
genere interpretandi ostendens illa de euā-
gelio: ex egypto vocauī filium meū: ⁊ qm̄ na-
zareus vocabif: ⁊ videbunt in quem cōpun-
xerunt: et illud apostoli q̄d oculus non vidit
nec anris audiuit ⁊ in cor hominis nō ascēde-
runt que preparauit deus diligentibꝝ se: cetera
q; his similia in hebreorum libris inueniri.
Certe apostoli ⁊ euāgeliste: septuaginta iter-
pretes nouerant: ⁊ vnde eis hec que in septu-
aginta interpretibus nō habētur. Christꝝ do-
minꝝ noster vtriusq; testamenti conditor: in
euāgelio s̄m iohannē. qui credit in q̄t in me
sicut dicit̄ scriptura: flumina de v̄tre eiꝝ flu-
ent aq̄e viue. Utiq; scriptuz est q̄d saluator
scriptuz eē testaf. Ubi scriptū ē: Septuagin-
ta nō habēt apocrypha nescit ecclesia. Ad he-
breos igit̄ reuertēdū est: vñ ⁊ dñs loquit̄: et
discipuli exēpla p̄sumūt. Hec pace veterū lo-
quor: ⁊ obtrektoribꝝ meis tm̄ rñdeo: qui ca-
nino dente me rodūt: in publico detrahētēs
⁊ legentes in angulis. i. accusatores ⁊ defen-
sores cū in alijs p̄bent q̄d in me reprobāt: q̄si
virtus ⁊ vitium nō in rebus sit: sed cuz auto-
re mutef. Ceterū memini editionē septuagin-
ta translatorū olim de greco emēdatā tribu-